

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO  
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN



NGUYỄN MINH HƯƠNG

KIỂM SOÁT CHI THƯỜNG XUYÊN NGÂN SÁCH  
CẤP XÃ TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC NẠM NHÙN,  
TỈNH LAI CHÂU

ĐỀ ÁN TỐT NGHIỆP THẠC SĨ  
NGÀNH QUẢN LÝ KINH TẾ

Mã số: 8310110

*Cán bộ hướng dẫn 1:* GS.TS. ĐỖ THỊ HẢI HÀ

*Cán bộ hướng dẫn 2:* PGS.TS. VŨ DUY NGUYỄN

Hà Nội - 2024

## LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan, bài đề án tốt nghiệp với đề tài: “*Kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu*” là công trình nghiên cứu của bản thân. Các số liệu, trích dẫn, kết quả trình bày trong bài là trung thực, xuất phát từ tình hình thực tế của đơn vị, được phép sử dụng và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ bài đề án nào trước đây.

Tôi đã đọc và hiểu về các hành vi vi phạm sự trung thực trong học thuật. Tôi cam kết bằng danh dự cá nhân rằng nghiên cứu này do tôi tự thực hiện và không vi phạm yêu cầu về sự trung thực trong học thuật. Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về kết quả nghiên cứu trong bài đề án thạc sỹ của mình.

**Tác giả**



**Nguyễn Minh Hương**

## MỤC LỤC

<b>LỜI CAM ĐOAN .....</b>	<b>i</b>
<b>MỤC LỤC .....</b>	<b>ii</b>
<b>DANH MỤC HÌNH, SƠ ĐỒ .....</b>	<b>v</b>
<b>DANH MỤC BẢNG BIỂU .....</b>	<b>vi</b>
<b>DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT.....</b>	<b>vii</b>
<b>TÓM TẮT .....</b>	<b>viii</b>
<b>MỞ ĐẦU .....</b>	<b>1</b>
1. Tính cấp thiết của đề án .....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Phương pháp nghiên cứu.....	3
5. Kết cấu của đề án .....	5
<b>CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ KIỂM SOÁT CHI THƯỜNG XUYÊN NGÂN SÁCH CẤP XÃ TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC CẤP HUYỆN .....</b>	<b>6</b>
1.1. Ngân sách cấp xã và chi thường xuyên ngân sách cấp xã .....	6
1.1.1. Ngân sách nhà nước cấp xã.....	6
1.1.2. Chi thường xuyên ngân sách cấp xã .....	6
1.2. Kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước cấp huyện .....	9
1.2.1. Khái niệm và mục tiêu kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước cấp huyện .....	9
1.2.2. Bộ máy kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước cấp huyện.....	10
1.2.3. Nội dung kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước cấp huyện.....	11
1.2.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước cấp huyện .....	13
<b>CHƯƠNG 2: PHÂN TÍCH THỰC TRẠNG KIỂM SOÁT CHI THƯỜNG XUYÊN NGÂN SÁCH CẤP XÃ TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC NẬM NHÙN, TỈNH LAI CHÂU .....</b>	<b>16</b>

2.1. Khái quát về Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn .....	16
2.1.1. Quá trình hình thành và phát triển .....	16
2.1.2. Chức năng, nhiệm vụ .....	16
2.1.3. Cơ cấu tổ chức và bộ máy kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn .....	18
2.1.4. Kết quả hoạt động giai đoạn 2021-2023 .....	20
2.1.5. Thực trạng chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu .....	21
2.2. Thực trạng kiểm soát chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu .....	24
2.2.1. Thực trạng lập kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn .....	24
2.2.2. Thực trạng tổ chức thực hiện kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn .....	26
2.2.3. Thực trạng kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn .....	35
2.3. Đánh giá chung về kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu .....	37
2.3.1. Những kết quả đạt được .....	37
2.3.2. Hạn chế .....	39
2.3.3. Nguyên nhân của hạn chế .....	40
<b>CHƯƠNG 3: PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN KIỂM SOÁT CHI THƯỜNG XUYỀN NGÂN SÁCH CẤP XÃ TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC NẬM NHÙN .....</b>	<b>43</b>
3.1. Mục tiêu và phương hướng hoàn thiện kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, huyện Nậm Nhùn đến năm 2030 .....	43
3.1.1. Mục tiêu .....	43
3.1.2. Phương hướng hoàn thiện .....	43
3.2 Giải pháp hoàn thiện kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, huyện Nậm Nhùn .....	44

3.2.1. Hoàn thiện lập kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn .....	44
3.2.2. Hoàn thiện thực hiện kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn .....	45
3.2.3. Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn .....	48
3.2.4. Tăng cường kiểm soát chặt chẽ các khoản chi qua KBNN theo cơ chế một cửa, một cửa liên thông .....	50
3.3. Một số kiến nghị .....	51
3.3.1. Đối với Kho bạc nhà nước tỉnh Lai Châu .....	51
3.3.2. Đối với UBND huyện Nậm Nhùn .....	51
<b>KẾT LUẬN .....</b>	<b>53</b>
<b>DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO .....</b>	<b>54</b>
<b>PHỤ LỤC .....</b>	<b>56</b>

## DANH MỤC HÌNH, SƠ ĐỒ

Hình 1: Khung nghiên cứu .....	3
Hình 1.1. Bộ máy kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại KBNN cấp huyện .....	10
Hình 2.1. Sơ đồ tổ chức bộ máy Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn .....	18
Hình 2.2. Tỷ trọng các khoản chi thường xuyên ngân sách cấp xã theo tiểu nhóm tại Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023 .....	23
Hình 2.3. Quy trình kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023 .....	26

## DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 2.1. Tình hình nhân sự Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021 – 2023 .....	20
Bảng 2.2. Số lượng đơn vị và tài khoản giao dịch với Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021 – 2023 .....	21
Bảng 2.3. Các khoản chi thường xuyên ngân sách cấp xã theo tiêu nhóm tại Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023 .....	22
Bảng 2.4. Lập dự toán chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã trên địa bàn huyện Nậm Nhùn giai đoạn 2021 -2023 .....	24
Bảng 2.5. Kết quả khảo sát về lập kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021 – 2023 dành cho kế toán và chủ tài khoản các xã, thị trấn .....	25
Bảng 2.6. Thực hiện kiểm soát chi thường xuyên thanh toán cho cá nhân giai đoạn 2021 -2023 .....	29
Bảng 2.7. Thực hiện kiểm soát chi mua hàng hoá dịch vụ giai đoạn 2021 -2023 .....	30
Bảng 2.8. Thực hiện kiểm soát chi hỗ trợ và bổ sung giai đoạn 2021 -2023 .....	32
Bảng 2.9. Thực hiện kiểm soát các khoản chi thường xuyên khác giai đoạn 2021 -2023 .....	33
Bảng 2.10. So sánh giữa dự toán chi và chấp hành chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021 -2023 .....	33
Bảng 2.11. Kết quả khảo sát về tổ chức thực hiện kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021 – 2023 dành cho kế toán và chủ tài khoản các xã, thị trấn .....	34
Bảng 2.12. Bảng tổng hợp kết quả đánh giá, kiểm tra về hoạt động kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023 .....	35
Bảng 2.13. Kết quả khảo sát về kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn .....	36

## DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

<b>TT</b>	<b>Viết đầy đủ</b>	<b>Viết tắt</b>
1	Bảo hiểm xã hội	BHXH
2	Bộ Tài chính	BTC
3	Chính phủ	CP
4	Chi thường xuyên	CTX
5	Hội đồng nhân dân	HĐND
6	Kho bạc nhà nước	KBNN
7	Kiểm soát chi	KSC
8	Kiểm soát chi thường xuyên	KSCTX
9	Ngân sách nhà nước	NSNN
10	Ngân sách nhà nước cấp xã	NSNNCX
11	Nghị quyết	NQ
12	Ủy ban nhân dân	UBND



# TÓM TẮT

**1. Tiêu đề:** KSCTX ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu

## 2. Tóm tắt

Với chức năng quản lý quỹ ngân sách tại địa phương, KBNN Nậm Nhùn có nhiệm vụ tăng cường kiểm soát chi NSNN các cấp, đóng vai trò là “mắt xích” quan trọng trong việc kiểm soát mọi khoản chi NSNN để cấp phát, thanh toán cho các đối tượng thụ hưởng theo đúng Luật NSNN. Tăng cường KSCTX NSNNCX qua KBNN Nậm Nhùn là một trong những vấn đề rất cần thiết, góp phần sử dụng hiệu quả, đúng mục đích quỹ NSNN tại địa phương.

Đề tài “**Kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu**” đã đạt được các kết quả sau:

Một là, đề án đã xây dựng được khung nghiên cứu về KSCTX NSNNCX tại KBNN cấp huyện.

Hai là, đề án đã tổng quan về Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, phân tích thực trạng KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023. Qua đó đánh giá những thành tựu đạt được và những hạn chế trong KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn: quy trình lập kế hoạch và kiểm soát chi chưa được tối ưu hóa, dẫn đến sự chậm trễ và không linh hoạt trong việc thực hiện các hoạt động ngân sách; quy trình và thủ tục hành chính chưa được tối ưu hóa và đơn giản hóa, dẫn đến sự phức tạp và chậm trễ trong việc phê duyệt và thực hiện các kế hoạch ngân sách. Sự thiếu rõ ràng và minh bạch trong các quy định và tiêu chuẩn cũng gây khó khăn cho việc thực hiện các nhiệm vụ liên quan đến ngân sách; quá trình kiểm tra và đánh giá chưa được thực hiện đầy đủ và kịp thời do thiếu nguồn lực và kỹ năng chuyên môn của các đội ngũ kiểm tra viên. Sự thiếu hụt này có thể dẫn đến việc bỏ sót các vi phạm hoặc không phát hiện kịp thời các sai phạm trong quản lý ngân sách,...

Ba là, xuất phát từ những hạn chế, tác giả đưa ra mục tiêu, phương hướng KSCTX ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu đến năm 2030, đồng thời đề xuất ba nhóm giải pháp hoàn thiện KSCTX ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu đến năm 2030, đề xuất một số kiến nghị với Kho bạc nhà nước, Ủy ban nhân dân huyện Nậm Nhùn.

**3. Từ khoá:** KSCTX NSNNCX, chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã, Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn

## MỞ ĐẦU

### 1. Tính cấp thiết của đề án

Trong điều kiện nền kinh tế nước ta hiện nay, nguồn thu ngân sách nhà nước còn gặp nhiều khó khăn thì việc sử dụng đúng mục đích và kiểm soát chặt chẽ các khoản chi ngân sách nhà nước là hết sức cần thiết. Kiểm soát chi thường xuyên đóng vai trò quan trọng trong việc đảm bảo hiệu quả sử dụng ngân sách tại địa phương. Nó giúp ngăn chặn các khoản chi không hợp lý, lãng phí hoặc vượt dự toán, đồng thời đảm bảo các khoản chi được thực hiện đúng mục đích và tuân thủ quy định pháp luật. Thông qua việc kiểm tra và giám sát chặt chẽ, kiểm soát chi giúp tăng cường tính minh bạch, trách nhiệm giải trình trong quản lý tài chính công. Ngoài ra, quá trình này còn góp phần tối ưu hóa nguồn lực ngân sách, từ đó thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của địa phương một cách bền vững.

Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu được thành lập năm 2013 với chức năng là quản lý nhà nước về quỹ ngân sách nhà nước trên địa bàn huyện Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu. . Trong những năm qua, công tác KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đã từng bước được hoàn thiện theo hướng hiệu quả, ngày một chặt chẽ và đúng mục đích hơn cả về quy mô và chất lượng. Trong giai đoạn 2021-2023, Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đã thực hiện KSCTX NSNNCX với tổng số tiền là 493.480 triệu đồng, thông qua kiểm soát chi đã từ chối 13.094 món, tiết kiệm cho ngân sách nhà nước số tiền là 5.187 triệu đồng. Hoạt động kiểm soát, thanh toán chi thường xuyên ngân sách cấp xã đảm bảo kịp thời, chính xác, an toàn tiền và tài sản của Nhà nước, góp phần đảm bảo an ninh, quốc phòng, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội ở các xã, thị trấn trên địa bàn huyện (Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn, 2023).

Tuy nhiên, công tác KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn còn tồn tại nhiều hạn chế cần khắc phục như: lập kế hoạch KSCTX NSNNCX qua Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn còn mang nặng tính hình thức, không sát với thực tiễn; việc phân bổ dự toán của các đơn vị cấp xã theo tổng chi và định xuất không theo mục lục ngân sách, dự toán chưa sát với thực tế phát sinh nên thực hiện điều chỉnh, bổ sung dự toán nhiều lần trong năm; công tác kiểm tra, giám sát việc phân bổ, chấp hành dự toán của Phòng Tài chính - Kế hoạch huyện và các cơ quan được Ủy ban nhân dân cấp huyện giao nhiệm vụ (cơ quan thanh tra, kiểm tra, giám sát) đối với các đơn vị cấp xã chưa được coi trọng đúng mức, chưa được thực hiện thường xuyên, ...

Xuất phát từ tình hình thực tế nói trên, cũng như nhận thức được vai trò quan

trọng của công tác KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tác giả đã lựa chọn nghiên cứu đề tài: “**Kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu**” làm đề án tốt nghiệp thạc sỹ của mình.

## **2. Mục tiêu nghiên cứu**

- Xây dựng được khung nghiên cứu về về KSCTX ngân sách cấp xã tại KBNN cấp huyện.

- Phân tích thực trạng KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu giai đoạn 2021-2023, từ đó chỉ ra những ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân của hạn chế.

- Đề xuất giải pháp hoàn thiện KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu đến năm 2030.

## **3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu**

### **3.1. Đối tượng nghiên cứu**

Đối tượng nghiên cứu của đề án là KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước cấp huyện.

### **3.2. Phạm vi nghiên cứu**

*Phạm vi về nội dung:* đề án tập trung nghiên cứu KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước cấp huyện ở ba nội dung:

(1) Lập kế hoạch KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước.

(2) Tổ chức thực hiện KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước.

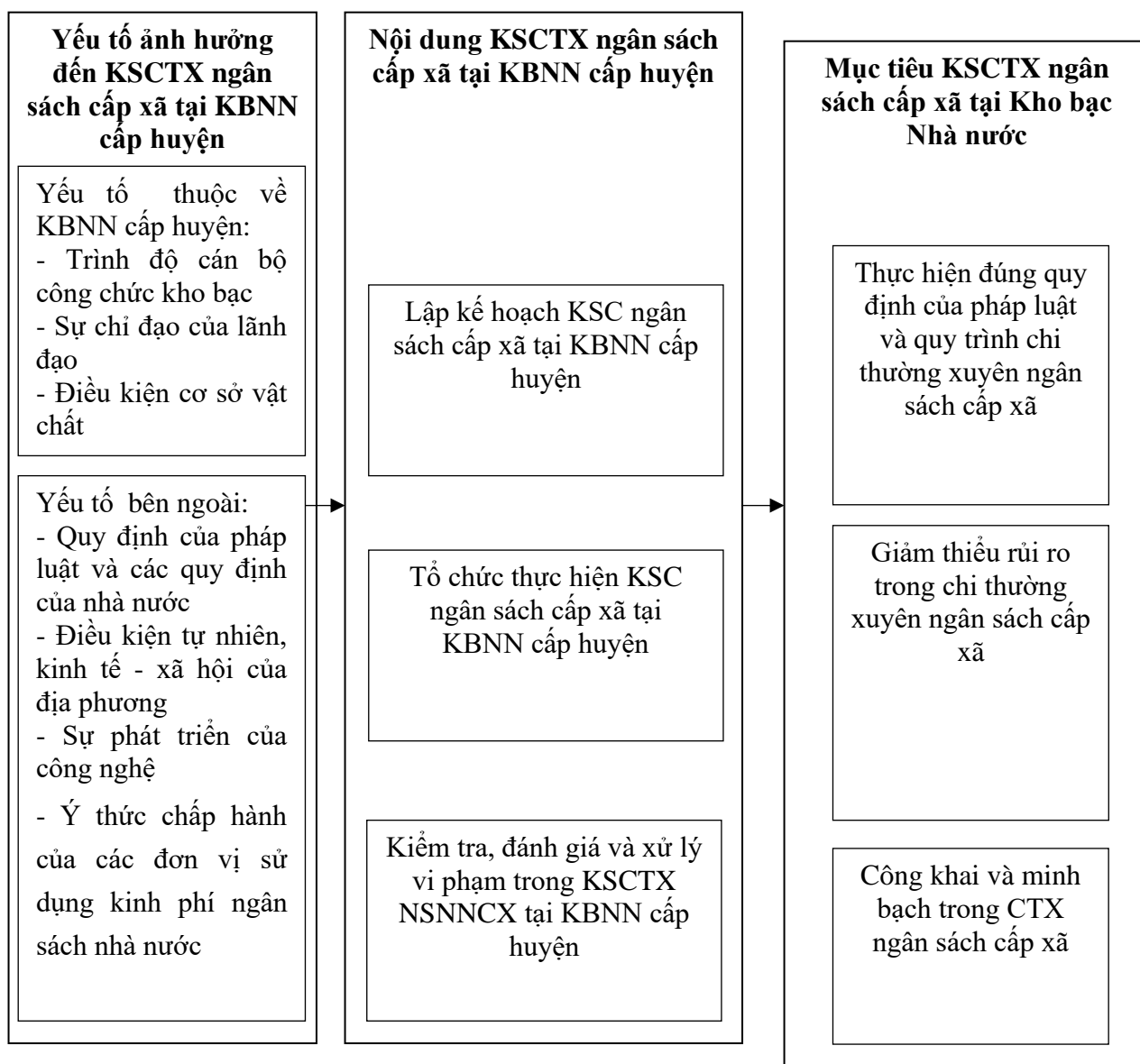
(3) Kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước.

*Phạm vi về không gian:* tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu.

*Phạm vi về thời gian:* Đề án tập trung nghiên cứu số liệu thứ cấp giai đoạn 2021-2023, số liệu sơ cấp điều tra tháng 4 năm 2024, giải pháp đến năm 2025, tầm nhìn năm 2030.

## 4. Phương pháp nghiên cứu

### 4.1. Khung nghiên cứu



**Hình 1: Khung nghiên cứu**

*Nguồn: Tổng hợp của tác giả*

### 4.2. Quy trình nghiên cứu

Quy trình thực hiện đề án gồm 5 bước như sau:

- Bước 1: Xác định vấn đề nghiên cứu

Trên khung cơ sở lý luận và kinh nghiệm thực tiễn về KSCTX ngân sách cấp xã tại KBNN cấp huyện, tác giả xác định vấn đề nghiên cứu.

- Bước 2: Thiết kế nội dung nghiên cứu

Thiết kế nghiên cứu: Nhằm tối ưu hóa quy trình nghiên cứu, tác giả tiến hành hiệu chỉnh khung cơ sở lý luận phù hợp với thực tế của Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu trong giai đoạn 2021 - 2023.

• Bước 3: Tiến hành thu thập dữ liệu

Các dữ liệu được thu thập để hỗ trợ cho việc tính toán, so sánh các chỉ tiêu gồm các dữ liệu thứ cấp và sơ cấp.

- Dữ liệu thứ cấp: Nguồn dữ liệu thứ cấp được thu thập từ các văn bản pháp luật, sách, báo, báo cáo, các kết quả nghiên cứu, các dữ liệu đã được công bố chính thức của các cơ quan, tổ chức về KSCTX ngân sách cấp xã tại KBNN cấp huyện, đó là:

+ Các văn bản của Chính phủ, của các Bộ, Ban, Ngành, của huyện Nậm Nhùn, của tỉnh Lai Châu.

+ Các báo cáo nội bộ của Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn; báo cáo kết quả hoạt động kinh doanh qua các năm của Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn.

+ Tin tức trên sách báo, tạp chí khoa học, các Website có liên quan đến KSCTX ngân sách cấp xã tại KBNN cấp huyện.

- Dữ liệu sơ cấp: Nguồn số liệu sơ cấp được thu thập thông qua khảo sát bằng phiếu khảo sát.

Đối tượng khảo sát gồm 02 nhóm:

+ Nhóm 01: 13 cán bộ, công chức, viên chức của Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn.

+ Nhóm 02: 22 cán bộ, công chức, viên chức đang công tác tại 11 xã, thị trấn trên địa bàn huyện Nậm Nhùn.

Nội dung khảo sát:

+ Nhóm 01: đánh giá về công tác lập kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023; Công tác kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023.

+ Nhóm 02: đánh giá về công tác tổ chức thực hiện kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023.

Số phiếu phát ra là 35 phiếu, số phiếu thu về là 35 phiếu, số phiếu hợp lệ là 35 phiếu.

Thời gian thu thập: từ tháng 4/2024 đến tháng 5/2024.

Bước 4: Phân tích dữ liệu thu thập được

Dữ liệu sau khi được thu thập từ các phiếu khảo sát hợp lệ được tổng hợp vào Excel và thực hiện các phép tính nhằm đo lường mức độ mở rộng so với năm trước đó. Đối với dữ liệu sơ cấp, tác giả sẽ tính điểm trung bình của từng yếu tố, từ đó đưa ra kết luận về đánh giá của khách hàng đối với từng yếu tố này.

+ Phương pháp so sánh: được sử dụng rộng rãi trong công tác nghiên cứu, so sánh giữa các kỳ với nhau để đánh giá công tác KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn. Thông qua phương pháp này rút ra được các kết luận về công tác KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn.

+ Phương pháp thống kê mô tả: số liệu được thu thập, tóm tắt, trình bày, tính toán và mô tả để phản ánh thực trạng KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn. Dựa trên các số liệu thống kê, thực trạng KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn được mô tả để thấy được quá trình biến động, thay đổi theo thời gian, tạo cơ sở thực hiện các phương pháp so sánh, phân tích dữ liệu nhanh chóng, hiệu quả hơn.

+ Phương pháp sử dụng bảng biểu, đồ thị để mô tả dữ liệu thống kê: Sau khi tổng hợp các tài liệu điều tra thống kê, số liệu điều tra, thu thập được trình bày bằng các bảng thống kê, đồ thị thống kê nhằm trình bày các kết quả nghiên cứu một cách có hệ thống, hợp lý và rõ ràng. Đề tài sử dụng đồ thị và các bảng, biểu số liệu cung cấp thông tin để người sử dụng dễ dàng hơn trong tiếp cận và phân tích thông tin đối với công tác KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn.

• Bước 5: Viết báo cáo kết quả nghiên cứu

Nhằm tổng hợp lại các dữ liệu đã được phân tích và đưa ra giải pháp nhằm hoàn thiện KSCTX ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn.

## **5. Kết cấu của đề án**

Ngoài phần mục lục, danh mục các hình, các bảng, phần mở đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo, phụ lục, đề án gồm 3 chương chính như sau:

Chương 1: Cơ sở lý luận về KSCTX ngân sách cấp xã tại KBNN cấp huyện

Chương 2: Phân tích thực trạng KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu

Chương 3: Phương hướng và giải pháp hoàn thiện KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu

# **CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ KIỂM SOÁT CHI THƯỜNG XUYÊN NGÂN SÁCH CẤP XÃ TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC CẤP HUYỆN**

## **1.1. Ngân sách cấp xã và chi thường xuyên ngân sách cấp xã**

### ***1.1.1. Ngân sách nhà nước cấp xã***

*“Ngân sách Nhà nước là toàn bộ các khoản thu, chi của Nhà nước được dự toán và thực hiện trong một khoản thời gian nhất định do cơ quan nhà nước có thẩm quyền quyết định để đảm bảo thực hiện các chức năng, nhiệm vụ của Nhà nước” (Quốc hội, 2015).*

Phân cấp ngân sách nhà nước bao gồm: Ngân sách trung ương và ngân sách địa phương. Ngân sách địa phương gồm có ngân sách tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương; Ngân sách huyện, quận, thị xã; Ngân sách cấp xã, phường, thị trấn (gọi tắt là ngân sách cấp xã).

Hệ thống NSNN là một chỉnh thể thống nhất bao gồm 4 cấp ngân sách tương ứng với 4 cấp chính quyền Nhà nước, các cấp ngân sách có mối quan hệ gắn bó với nhau trong quá trình quản lý ngân sách. Trong hệ thống NSNN, ngân sách cấp xã được coi là ngân sách cấp cơ sở. Ở cấp ngân sách này thể hiện sống động các quan hệ của nhà nước mang tính khả thi như thế nào hiệu lực quản lý Nhà nước đạt ở mức độ nào. Chính vì vậy, có thể nói ngân sách cấp xã có vị trí rất quan trọng trong hệ thống NSNN.

Một đặc điểm rất riêng biệt của ngân sách cấp xã so với các ngân sách khác, đó là: ngân sách cấp xã vừa là một cấp ngân sách, vừa là một đơn vị dự toán đặc biệt, không có đơn vị dự toán cấp dưới, là đơn vị vừa quản lý ngân sách, vừa thực hiện các nghiệp vụ tài chính, thuế, tài vụ và quản lý quỹ ngân sách, vừa quản lý quỹ tiền mặt, tài sản và quản lý các hoạt động kinh tế, dịch vụ trên địa bàn. Với đặc thù này, để nghiên cứu và tìm ra phương thức quản lý phù hợp là một trong những vấn đề mà các ngành, các cấp quan tâm để ngân sách cấp xã thực sự là công cụ và phương tiện vật chất giải quyết toàn bộ mối quan hệ và lợi ích giữa Nhà nước và nhân dân bằng pháp luật.

### ***1.1.2. Chi thường xuyên ngân sách cấp xã***

#### ***1.1.2.1. Khái niệm, đặc điểm, vai trò chi thường xuyên ngân sách cấp xã***

##### **a. Khái niệm**

Thông Tư 344/2016/TT-BTC nêu rõ: *“Chi ngân sách cấp xã bao gồm chi đầu tư*

*phát triển; chi thường xuyên nhằm bảo đảm quốc phòng, an ninh của Nhà nước, chi hoạt động của các cơ quan Nhà nước, Đảng Cộng sản Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội; chi hỗ trợ cho các tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp, tổ chức xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp được thành lập theo quy định khi các tổ chức này được Nhà nước giao nhiệm vụ; chi phát triển kinh tế - xã hội và các nhiệm vụ chi khác theo quy định của pháp luật” (Bộ Tài chính, 2016).*

Chi thường xuyên ngân sách cấp xã là quá trình UBND và HĐND xã phân phối, sử dụng nguồn lực tài chính của Nhà nước nhằm trang trải những nhu cầu của bộ máy quản lý hành chính Nhà nước, các tổ chức chính trị xã hội thuộc sự quản lý của xã, qua đó thực hiện nhiệm vụ quản lý Nhà nước ở các hoạt động sự nghiệp kinh tế, giáo dục và đào tạo, y tế, xã hội, văn hóa thông tin, thể dục thể thao, khoa học và công nghệ môi trường và các hoạt động sự nghiệp khác theo sự phân công nhiệm vụ của cấp trên.

#### b. Đặc điểm

Đặc điểm của chi thường xuyên ngân sách cấp xã có những nét đặc trưng riêng, phản ánh cách thức quản lý và sử dụng ngân sách ở cấp độ địa phương. Các đặc điểm này bao gồm:

Tính chất ổn định và liên tục: Chi thường xuyên của ngân sách cấp xã bao gồm các khoản chi tiêu cho các hoạt động hàng ngày, định kỳ của các cơ quan, đơn vị thuộc phạm vi quản lý của xã. Điều này bao gồm chi lương và phụ cấp cho cán bộ, công chức, chi phí vận hành cơ sở hạ tầng, chi cho các hoạt động văn hóa, giáo dục, y tế cơ bản và các dịch vụ công cộng khác. Chi thường xuyên có tính chất ổn định, không phụ thuộc nhiều vào biến động kinh tế, chính trị hay xã hội.

Nguồn tài chính ổn định: Nguồn tài chính cho chi thường xuyên chủ yếu đến từ các khoản thu cố định như thuế, phí và các khoản đóng góp khác từ cộng đồng. Ngoài ra, còn có sự hỗ trợ từ ngân sách cấp trên để đảm bảo hoạt động của các đơn vị tại xã diễn ra liên tục và hiệu quả.

Quản lý chặt chẽ: Việc quản lý chi thường xuyên yêu cầu sự chặt chẽ và minh bạch. Các khoản chi cần được lập kế hoạch cụ thể, dựa trên dự toán đã được phê duyệt, và phải tuân thủ các quy định về tài chính công. Việc kiểm tra, giám sát chi tiêu cũng được thực hiện thường xuyên để đảm bảo tính hợp lý và hiệu quả trong sử dụng ngân sách.

Phục vụ cộng đồng: Chi thường xuyên chủ yếu nhằm phục vụ trực tiếp nhu cầu của cộng đồng dân cư. Các khoản chi này bao gồm chi phí cho các dịch vụ công cộng như đường xá, điện nước, vệ sinh môi trường, giáo dục, y tế, văn hóa, thể thao và các



hoạt động xã hội khác. Mục tiêu cuối cùng của chi thường xuyên là nâng cao chất lượng cuộc sống cho người dân tại địa phương.

Tính linh hoạt: Mặc dù có kế hoạch chi tiêu cố định, ngân sách cấp xã vẫn cần có sự linh hoạt để điều chỉnh kịp thời các khoản chi dựa trên tình hình thực tế và các yêu cầu đột xuất. Điều này giúp địa phương có thể ứng phó hiệu quả với các tình huống bất ngờ, đảm bảo hoạt động quản lý và phục vụ cộng đồng không bị gián đoạn.

Tóm lại, chi thường xuyên ngân sách cấp xã đóng vai trò quan trọng trong việc duy trì và phát triển các hoạt động công cộng tại địa phương. Việc quản lý hiệu quả và minh bạch các khoản chi này góp phần không nhỏ vào sự phát triển bền vững của xã hội và cải thiện chất lượng cuộc sống cho người dân.

### c. Vai trò

Ngân sách cấp xã vừa là một cấp trong hệ thống NSNN, vừa là một cấp ngân sách cơ sở, nó có vai trò hết sức quan trọng đối với chính quyền cấp xã.

Thứ nhất, Ngân sách cấp xã là công cụ để điều chỉnh, kích thích mọi hoạt động của xã đi đúng hướng, đúng chính sách, chế độ và tăng cường mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, công bằng trên địa bàn xã.

Thứ hai, Ngân sách cấp xã cung cấp các phương tiện vật chất cho sự tồn tại và hoạt động của bộ máy Nhà nước ở cơ sở. Thông qua thu NS xã đã tập trung nguồn lực để đáp ứng nguyên tắc, hình thức và phương pháp quản lý tài chính trong quá trình cấp phát, thanh toán và chi trả các khoản chi của NSNN.

#### *1.1.2.2. Nội dung chi thường xuyên ngân sách cấp xã*

Căn cứ Thông Tư 344/2016/TT-BTC ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Bộ tài chính ban hành quy định rõ chi thường xuyên của các cơ quan, đơn vị ở cấp xã được phân cấp trực tiếp quản lý trong các lĩnh vực (bao gồm vốn sự nghiệp thuộc các Chương trình mục tiêu quốc gia và nguồn vốn sự nghiệp cấp huyện bổ sung có mục tiêu cho cấp xã theo các lĩnh vực dưới đây):

- Chi hỗ trợ các hoạt động giáo dục trên địa bàn;
- Chi hoạt động văn hóa thông tin, phát thanh, thể dục thể thao;
- Chi hoạt động bảo vệ môi trường,...

## **1.2. Kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước cấp huyện**

### **1.2.1. Khái niệm và mục tiêu kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước cấp huyện**

#### **1.2.1.1. Khái niệm**

*“Kiểm soát là một quá trình đo lường kết quả thực tế và so sánh với những tiêu chuẩn nhằm phát hiện sự sai lệch và nguyên nhân của sự sai lệch đó, từ đó đưa ra giải pháp khắc phục sự sai lệch hoặc nguy cơ của sự sai lệch, đảm bảo tổ chức đạt được những mục tiêu đề ra”* (Nguyễn Thị Ngọc Huyền, Đỗ Thị Hải Hà, 2018).

KSCTX ngân sách cấp xã qua KBNN cấp huyện là quá trình mà các khoản chi ngân sách thường xuyên được đo lường, đánh giá bởi KBNN cấp huyện. Những khoản chi này đã được quyết định bởi thủ trưởng đơn vị sử dụng kinh phí thường xuyên từ NSNN, sau đó gửi đến KBNN cấp huyện để thanh toán cho các đối tượng thụ hưởng. Mục đích là đảm bảo rằng các khoản chi phù hợp với các chính sách, chế độ, đúng tiêu chuẩn định mức chi tiêu do Nhà nước quy định, và kịp thời phát hiện, ngăn chặn và phòng ngừa các vi phạm trong quá trình thực hiện dự toán chi thường xuyên.

#### **1.2.1.2. Mục tiêu**

KSCTX ngân sách cấp xã tại KBNN cấp huyện nhằm đảm bảo việc sử dụng ngân sách được thực hiện đúng mục đích, hiệu quả và minh bạch. Dưới đây là các mục tiêu cụ thể của quá trình này:

**Đảm bảo tuân thủ pháp luật và quy định:** Kiểm soát chi tiêu để đảm bảo tất cả các khoản chi đều phù hợp với các quy định của pháp luật, các nghị quyết, quyết định của cơ quan có thẩm quyền.

**Ngăn ngừa và phát hiện các hành vi gian lận, lãng phí:** Xác định và ngăn chặn các hành vi gian lận, lạm dụng ngân sách. Đồng thời, phát hiện và xử lý các trường hợp chi tiêu lãng phí, không hiệu quả.

**Đảm bảo sử dụng ngân sách hiệu quả và tiết kiệm:** Đảm bảo rằng các khoản chi thường xuyên được sử dụng một cách hiệu quả nhất, tránh lãng phí và thất thoát ngân sách nhà nước.

**Hỗ trợ quản lý tài chính địa phương:** Giúp chính quyền cấp xã quản lý tài chính hiệu quả hơn, từ đó hỗ trợ việc phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương.

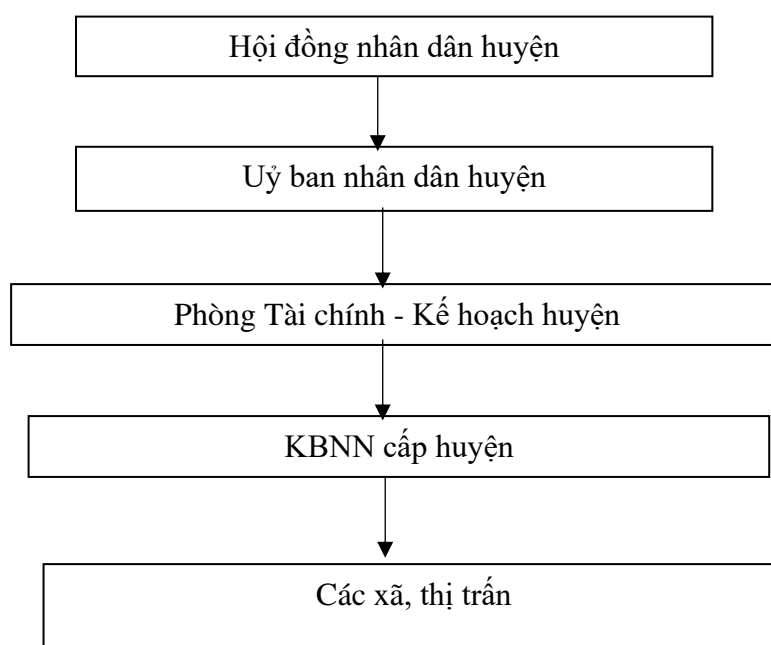
Cải thiện chất lượng phục vụ công dân: Đảm bảo rằng ngân sách được sử dụng để cung cấp các dịch vụ công chất lượng cao, đáp ứng nhu cầu của người dân địa phương.

Đảm bảo cân đối ngân sách và kế hoạch chi tiêu: Giúp đảm bảo cân đối ngân sách, tránh tình trạng bội chi, đồng thời lập kế hoạch chi tiêu hợp lý và khả thi.

Việc KSCTX ngân sách cấp xã tại KBNN cấp huyện đóng vai trò quan trọng trong việc đảm bảo quản lý tài chính công minh bạch, hiệu quả và bền vững.

### ***1.2.2. Bộ máy kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước cấp huyện***

Bộ máy KSCTX ngân sách cấp xã tại KBNN cấp huyện được biểu hiện thông qua hình 1.1. Bộ máy KSCTX ngân sách cấp xã tại KBNN cấp huyện:



**Hình 1.1. Bộ máy kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại KBNN cấp huyện**

*Nguồn: Bộ Tài chính, 2012*

Quyết định dự toán, quyết định phân bổ dự toán ngân sách huyện được thực hiện bởi Hội đồng nhân dân huyện; quyết toán ngân sách huyện được phê chuẩn bởi Hội đồng nhân dân huyện; các chủ trương, biện pháp để thực hiện ngân sách huyện được quyết định bởi Hội đồng nhân dân huyện; điều chỉnh bổ sung ngân sách huyện trong các trường hợp cần thiết được quyết định bởi Hội đồng nhân dân huyện; việc thực hiện ngân sách đã được Hội đồng nhân dân huyện quyết định được giám sát bởi Hội đồng

nhân dân huyện.

Ngân sách huyện và các hoạt động tài chính khác của huyện được tổ chức quản lý thống nhất bởi Ủy ban nhân dân huyện, bao gồm: dự toán ngân sách huyện được lập, phương án phân bổ ngân sách huyện được xây dựng bởi Ủy ban nhân dân huyện.

Phòng Tài chính - Kế hoạch: Là cơ quan tham mưu giúp UBND huyện trong việc tổng hợp dự toán ngân sách huyện và phương án phân bổ dự toán ngân sách cấp mình.

Kho bạc nhà nước huyện là cơ quan kiểm soát các hoạt động chi thường xuyên NSNN cấp xã theo quy định Luật NSNN.

Các xã, thị trấn: sử dụng ngân sách chi thường xuyên và báo cáo.

### ***1.2.3. Nội dung kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước cấp huyện***

#### ***1.2.3.1. Lập kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước cấp huyện***

Căn cứ quyết định phân công và kế hoạch KSCTX NSNNCX tại KBNN cấp huyện, việc phân công các giao dịch viên phụ trách các xã, thị trấn được thực hiện một cách rõ ràng và hợp lý. Mỗi giao dịch viên sẽ chịu trách nhiệm quản lý và kiểm soát các khoản chi tiêu của từng xã hoặc thị trấn cụ thể, đảm bảo tuân thủ quy định pháp luật và nguyên tắc tài chính công. Công việc này bao gồm việc kiểm tra, đối chiếu các chứng từ, báo cáo tài chính, và giám sát quá trình thực hiện chi tiêu của các đơn vị. Việc phân công này không chỉ giúp tăng cường tính minh bạch và hiệu quả trong quản lý ngân sách, mà còn tạo điều kiện thuận lợi cho các xã, thị trấn trong quá trình thực hiện các nhiệm vụ tài chính. Đồng thời, nó cũng góp phần nâng cao trách nhiệm và năng lực của các giao dịch viên trong việc giám sát và đảm bảo sử dụng ngân sách một cách hợp lý, hiệu quả và đúng mục đích.

Việc thu thập các quyết định và văn bản được phê duyệt về KSCTX NSNNCX tại KBNN cấp huyện là một bước quan trọng trong quá trình quản lý tài chính. Quá trình này bao gồm việc tập hợp các chỉ thị, hướng dẫn và quyết định từ các cấp trên liên quan đến việc chi tiêu ngân sách. Nhờ vào việc thu thập đầy đủ và chính xác các văn bản này, Kho bạc Nhà nước có thể đảm bảo rằng mọi hoạt động chi tiêu đều tuân thủ đúng quy định pháp luật và các hướng dẫn cụ thể. Điều này cũng giúp tạo ra cơ sở dữ liệu cần thiết cho việc kiểm tra, giám sát và báo cáo tài chính, từ đó nâng cao tính minh bạch và trách nhiệm trong quản lý ngân sách nhà nước.

Rà soát chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã tại KBNN cấp huyện là quy trình quan trọng nhằm đảm bảo tính hợp lý và minh bạch trong việc sử dụng ngân sách. Quá trình này bao gồm việc kiểm tra, đối chiếu các chứng từ chi tiêu, báo cáo tài chính và các quyết định chi tiêu đã được phê duyệt. Nhờ vào rà soát kỹ lưỡng, các sai sót và vi phạm có thể được phát hiện và khắc phục kịp thời, đồng thời đảm bảo rằng các khoản chi đều phù hợp với mục tiêu và kế hoạch đã đề ra. Việc này không chỉ giúp nâng cao hiệu quả sử dụng ngân sách mà còn tăng cường trách nhiệm giải trình của các cơ quan, đơn vị trực thuộc cấp xã. Qua đó, quy trình rà soát cũng góp phần quan trọng trong việc cải thiện quản lý tài chính công và tăng cường niềm tin của người dân vào hệ thống tài chính nhà nước.

#### *1.2.3.2. Tổ chức thực hiện kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước cấp huyện*

Tổ chức thực hiện KSCTX NSNNCX tại KBNN cấp huyện là quá trình áp dụng các biện pháp và quy trình cụ thể để quản lý, giám sát và kiểm tra các khoản chi tiêu ngân sách của cấp xã. Mục tiêu của quá trình này là đảm bảo việc chi tiêu ngân sách được thực hiện đúng mục đích, hiệu quả, tiết kiệm và tuân thủ các quy định pháp luật.

Việc KSCTX qua KBNN được thực hiện theo quy trình theo mục 1.1.3.5 và đảm bảo các điều kiện chung theo mục 1.1.3.4 được quy định tại Thông tư số 161/2012/TT-BTC và Thông tư số 39/2016/TT-BTC cụ thể theo các nội dung:

- KSCTX gồm:

(1) Kiểm soát các khoản CTX thanh toán cho cá nhân (tiểu nhóm 0129)

Tiểu nhóm 0129 là các khoản thanh toán cho cá nhân bao gồm lương, phụ cấp lương, học bổng và các khoản hỗ trợ khác cho học sinh, sinh viên, cán bộ đi học, tiền thưởng, phúc lợi tập thể, các khoản đóng góp, chi cho cán bộ không chuyên trách thôn bản và các khoản thanh toán khác cho cá nhân được ghi cụ thể trong mục lục NSNN là từ tiểu mục 6001 đến 6449.

(2) Kiểm soát chi mua hàng hóa dịch vụ (tiểu nhóm 0130)

Tiểu nhóm 0130 là các khoản chi mua hàng hóa, dịch vụ bao gồm các khoản chi về dịch vụ công cộng, vật tư văn phòng, thông tin liên lạc, hội nghị, công tác phí, chi phí thuê mướn, sửa chữa tài sản nhỏ và chi phí nghiệp vụ chuyên môn, được ghi cụ thể trong mục lục NSNN là từ tiểu mục 6501 đến 7099.

(3) Kiểm soát chi hỗ trợ và bổ sung (Tiểu nhóm 0131)

Tiểu nhóm 0131 bao gồm các khoản chi: Chi hỗ trợ tập thể và dân cư, Chi về

công tác người có công với cách mạng và xã hội, trợ giá theo chính sách của Nhà nước, chi lương hưu và trợ cấp BHXH được ghi cụ thể trong mục lục NSNN là từ tiêu mục 7101 đến 7499.

#### (4) Kiểm soát chi khác (Tiểu nhóm 0132)

Tiểu nhóm 0132 bao gồm các khoản chi sau đây, được liệt kê cụ thể từ tiêu mục 7501 đến 8199 trong mục lục ngân sách nhà nước (NSNN):

Các khoản chi tài chính bổ sung cho Quỹ dự trữ tài chính,

Chi hoàn thuế giá trị gia tăng theo quy định của Luật thuế giá trị gia tăng,

Chi cho các khoản thu nhằm, thu thừa trong năm trước và chi trả lãi do trả chậm,

Chi hoàn trả giữa các cấp ngân sách, các khoản chi khác,

Chi cho công tác Đảng ở các tổ chức Đảng cơ sở và các cấp trên cơ sở, các đơn vị hành chính, sự nghiệp,

Chi cho các sự kiện lớn, các khoản hỗ trợ và giải quyết việc làm.

#### *1.2.3.3. Kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước cấp huyện*

KBNN cấp huyện có trách nhiệm quan trọng trong việc KSCTX NSNNCX, đảm bảo các khoản chi tiêu được thực hiện đúng quy định và mục đích. Trách nhiệm này bao gồm việc kiểm tra và xác nhận tính hợp pháp, hợp lý của các chứng từ chi tiêu, đối chiếu với các kế hoạch ngân sách đã được phê duyệt, và giám sát quá trình thực hiện chi tiêu của các xã. KBNN cấp huyện có quyền yêu cầu các đơn vị cấp xã cung cấp thông tin, tài liệu cần thiết để thực hiện kiểm tra, cũng như đề xuất các biện pháp xử lý nếu phát hiện vi phạm. Trong trường hợp có sai phạm, Kho bạc Nhà nước có quyền tạm dừng hoặc từ chối thanh toán các khoản chi không hợp lệ, đồng thời báo cáo lên cấp trên để có biện pháp xử lý kịp thời. Quyền hạn này không chỉ giúp đảm bảo sự minh bạch và hiệu quả trong quản lý ngân sách mà còn đóng vai trò quan trọng trong việc phòng ngừa và xử lý các hành vi vi phạm, từ đó góp phần nâng cao tính trách nhiệm và hiệu quả sử dụng ngân sách công.

#### *1.2.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước cấp huyện*

##### *1.2.4.1. Yếu tố thuộc KBNN cấp huyện*

a. Trình độ cán bộ công chức kho bạc

Đây là lực lượng trực tiếp thực hiện nhiệm vụ kiểm soát chi ngân sách nhà nước nói chung. Vì vậy, trách nhiệm đối với công việc cần được đảm bảo bởi cán bộ KBNN để nhiệm vụ kiểm soát chi ngân sách nhà nước qua KBNN được thực hiện một cách chặt chẽ; đồng thời, các hiện tượng cửa quyền, sách nhiễu trong quá trình kiểm soát chi cũng cần được ngăn ngừa.

b. Việc chỉ đạo của lãnh đạo

Việc chỉ đạo của lãnh đạo đóng vai trò then chốt trong KSCTX ngân sách cấp xã tại KBNN cấp huyện. Sự lãnh đạo rõ ràng và quyết đoán giúp định hướng các quy trình kiểm soát, đảm bảo tuân thủ quy định pháp luật và chính sách tài chính. Chỉ đạo hiệu quả tạo điều kiện cho việc thực hiện kiểm tra, giám sát chặt chẽ các khoản chi tiêu, từ đó nâng cao tính minh bạch và trách nhiệm giải trình. Ngoài ra, lãnh đạo còn có khả năng điều phối nguồn lực và hỗ trợ kịp thời trong việc xử lý các vướng mắc, sai phạm phát sinh, đảm bảo quản lý ngân sách được thực hiện hiệu quả và đúng mục đích. Chính sự chỉ đạo này tạo nên một hệ thống kiểm soát tài chính mạnh mẽ, góp phần vào sự phát triển bền vững của địa phương.

c. Điều kiện cơ sở vật chất

Điều kiện cơ sở vật chất đóng vai trò quan trọng trong việc KSCTX ngân sách cấp xã tại KBNN cấp huyện. Cơ sở vật chất hiện đại, đầy đủ trang thiết bị giúp tăng cường hiệu quả làm việc và giảm thiểu sai sót trong quá trình kiểm tra, giám sát chi tiêu. Các hệ thống phần mềm quản lý tài chính tiên tiến hỗ trợ việc lưu trữ, xử lý và đối chiếu dữ liệu nhanh chóng và chính xác. Ngoài ra, môi trường làm việc tốt còn tạo điều kiện thuận lợi cho nhân viên thực hiện nhiệm vụ một cách hiệu quả, đồng thời giảm thiểu rủi ro về bảo mật thông tin. Tóm lại, cơ sở vật chất đạt chuẩn là yếu tố then chốt đảm bảo quá trình kiểm soát ngân sách diễn ra suôn sẻ, minh bạch và hiệu quả.

#### *1.2.4.2. Yếu tố bên ngoài*

a. Quy định của pháp luật và các quy định của nhà nước

Luật ngân sách nhà nước và các văn bản hướng dẫn thực hiện, cùng các văn bản quy phạm pháp luật khác được coi là nhân tố quan trọng và điều kiện quyết định đến chất lượng công tác kiểm soát chi. Bởi vì, cơ sở pháp lý và nền tảng cho việc đề ra các cơ chế, quy trình kiểm soát phù hợp được tạo ra nhờ các văn bản này.

b. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của địa phương

Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của địa phương ảnh hưởng đáng kể đến việc KSCTX NSNNCX tại KBNN cấp huyện. Những yếu tố này có thể tạo ra cả thách thức

và cơ hội trong quá trình quản lý và kiểm soát chi tiêu. Cơ cấu kinh tế địa phương (nông nghiệp, công nghiệp, dịch vụ) cũng ảnh hưởng đến việc phân bổ và kiểm soát ngân sách. Các địa phương có dân số đông và cơ cấu dân số trẻ thường có nhu cầu chi tiêu lớn cho các dịch vụ công cộng như giáo dục, y tế, và hạ tầng cơ bản. Việc kiểm soát chi tiêu trong những lĩnh vực này đòi hỏi phải có kế hoạch chặt chẽ và giám sát kỹ lưỡng.

#### c. Sự phát triển của công nghệ

Sự phát triển của công nghệ tác động tích cực đến kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước cấp huyện thông qua việc tự động hóa quy trình, giảm thiểu sai sót và tăng tốc độ xử lý hồ sơ. Các phần mềm quản lý tài chính hiện đại giúp minh bạch hóa thông tin, hỗ trợ kiểm tra và giám sát hiệu quả. Tuy nhiên, việc áp dụng công nghệ đòi hỏi đầu tư lớn và kỹ năng sử dụng của cán bộ, nếu không được quản lý tốt có thể gây khó khăn trong triển khai.

#### d. Ý thức chấp hành của các đơn vị sử dụng kinh phí ngân sách nhà nước

Ý thức chấp hành của các đơn vị sử dụng kinh phí ngân sách nhà nước (NSNN) ảnh hưởng rất lớn đến quá trình KSCTX NSNNCX tại KBNN cấp huyện. Các đơn vị sử dụng ngân sách với ý thức chấp hành tốt sẽ cung cấp phản hồi hữu ích và đề xuất cải tiến cho các quy định và quy trình kiểm soát chi tiêu. Những phản hồi này có thể giúp các cơ quan quản lý tài chính điều chỉnh, cải tiến chính sách để phù hợp hơn với thực tế, nâng cao hiệu quả kiểm soát chi tiêu.



## **CHƯƠNG 2: PHÂN TÍCH THỰC TRẠNG KIỂM SOÁT CHI THƯỜNG XUYÊN NGÂN SÁCH CẤP XÃ TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC NẬM NHÙN, TỈNH LAI CHÂU**

### **2.1. Khái quát về Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn**

#### ***2.1.1. Quá trình hình thành và phát triển***

Quyết định số 469/QĐ-BTC của Bộ Tài chính, ngày 12 tháng 03 năm 2013 và chính thức đi vào hoạt động bắt đầu từ ngày 01 tháng 04 năm 2013. Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn được thành lập sau khi huyện Nậm Nhùn chính thức được tách ra từ huyện Mường Tè theo Nghị quyết của Chính phủ vào năm 2012. Việc thành lập Kho bạc Nhà nước tại địa phương này là một phần quan trọng trong việc xây dựng hệ thống quản lý tài chính công của huyện, nhằm phục vụ nhu cầu điều hành và quản lý ngân sách của địa phương. Trong giai đoạn đầu, Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn phải đối mặt với nhiều khó khăn, đặc biệt là về cơ sở vật chất và nguồn nhân lực, do địa bàn rộng, địa hình phức tạp và điều kiện kinh tế - xã hội của huyện còn nhiều hạn chế.

Tuy nhiên, với sự hỗ trợ của Kho bạc Nhà nước cấp trên và chính quyền địa phương, Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đã dần dần khắc phục các khó khăn, từng bước kiện toàn bộ máy tổ chức và nâng cao năng lực quản lý. Các hoạt động quản lý thu chi ngân sách được thực hiện một cách minh bạch, hiệu quả, góp phần quan trọng vào sự phát triển kinh tế - xã hội của huyện. Ngoài ra, hệ thống ứng dụng công nghệ thông tin hiện đại cũng được áp dụng vào công tác quản lý tài chính, giúp nâng cao hiệu suất và độ chính xác trong các giao dịch tài chính. Qua đó, Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn không chỉ đáp ứng tốt các yêu cầu về quản lý ngân sách nhà nước mà còn trở thành một đơn vị chủ chốt trong việc thúc đẩy sự phát triển kinh tế bền vững của địa phương.

#### ***2.1.2. Chức năng, nhiệm vụ***

##### *Chức năng*

KBNN Nậm Nhùn là một đơn vị KBNN cấp huyện có chức năng thực hiện nhiệm vụ KBNN trên địa bàn theo quy định của pháp luật. Có tư cách pháp nhân, con dấu riêng, được mở tài khoản tại Ngân hàng Agribank Nậm Nhùn để thực hiện giao dịch, thanh toán theo quy định của pháp luật (KBNN, 2017).

##### *Nhiệm vụ*

Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, một bộ phận quan trọng của hệ thống Kho bạc Nhà nước Việt Nam, chịu trách nhiệm thực hiện các nhiệm vụ quản lý NSNN tại

huyện Nậm Nhùn, một huyện vùng cao của tỉnh Lai Châu. Các nhiệm vụ của KBNN Nậm Nhùn bao gồm:

**Quản lý thu ngân sách:** KBNN Nậm Nhùn có nhiệm vụ thu, tiếp nhận và quản lý các khoản thu ngân sách từ các nguồn khác nhau như thuế, phí, lệ phí, và các khoản thu khác từ hoạt động kinh tế - xã hội tại địa phương. Các khoản thu này phải được thực hiện đúng theo quy định của pháp luật và được ghi nhận chính xác, kịp thời vào hệ thống quản lý tài chính công.

**Quản lý chi ngân sách:** Một trong những nhiệm vụ quan trọng của KBNN Nậm Nhùn là thực hiện việc chi tiêu ngân sách nhà nước một cách hiệu quả và đúng quy định. Các khoản chi ngân sách bao gồm chi thường xuyên, chi đầu tư phát triển và các khoản chi khác phải được kiểm soát chặt chẽ, đảm bảo tuân thủ các tiêu chuẩn và chế độ do Nhà nước quy định. KBNN Nậm Nhùn phải kiểm tra và đánh giá tính hợp lý, hợp pháp của các khoản chi trước khi thực hiện thanh toán cho các đối tượng thụ hưởng.

**Quản lý quỹ ngân sách:** KBNN Nậm Nhùn chịu trách nhiệm quản lý quỹ ngân sách nhà nước, đảm bảo việc sử dụng quỹ ngân sách hiệu quả, an toàn và đúng mục đích. Điều này bao gồm việc theo dõi, kiểm soát và báo cáo tình hình thu, chi quỹ ngân sách, đảm bảo rằng các khoản tiền công được sử dụng một cách minh bạch và có trách nhiệm.

**Báo cáo tài chính và thống kê:** KBNN Nậm Nhùn có nhiệm vụ lập các báo cáo tài chính và thống kê về tình hình thu, chi ngân sách nhà nước tại địa phương. Các báo cáo này phải chính xác, trung thực và kịp thời, cung cấp thông tin quan trọng cho việc quản lý và điều hành ngân sách nhà nước.

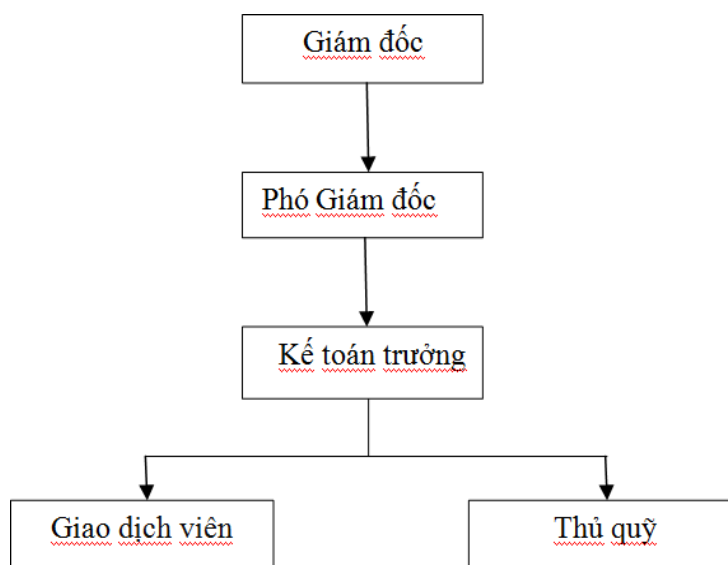
**Thanh tra, kiểm tra và giám sát tài chính:** KBNN Nậm Nhùn thực hiện các hoạt động thanh tra, kiểm tra và giám sát việc thực hiện ngân sách nhà nước tại địa phương, phát hiện và ngăn chặn các hành vi vi phạm pháp luật về tài chính, kịp thời xử lý các vấn đề phát sinh trong quá trình quản lý ngân sách.

**Tư vấn và hỗ trợ tài chính:** KBNN Nậm Nhùn cung cấp các dịch vụ tư vấn và hỗ trợ về tài chính cho các cơ quan, đơn vị và các đối tượng khác trong việc thực hiện ngân sách nhà nước. Điều này giúp nâng cao hiệu quả quản lý và sử dụng ngân sách, đảm bảo các nguồn lực tài chính được phân bổ và sử dụng một cách hợp lý.

Nhờ vào sự quản lý chặt chẽ và hiệu quả của KBNN Nậm Nhùn, công tác quản lý ngân sách nhà nước tại huyện Nậm Nhùn đã đạt được nhiều kết quả tích cực, góp phần quan trọng vào việc phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, đảm bảo sự minh

bach và trách nhiệm trong việc sử dụng nguồn lực tài chính công.

### **2.1.3. Cơ cấu tổ chức và bộ máy kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn**



**Hình 2.1. Sơ đồ tổ chức bộ máy Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn**

*Nguồn: Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn*

Ban lãnh đạo Kho bạc nhà nước huyện: Kho bạc nhà nước huyện bao gồm Giám đốc và Phó giám đốc.

Trách nhiệm toàn diện về thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn, quản lý tiền, tài sản, hồ sơ, tài liệu, cán bộ, công chức, lao động của đơn vị được chịu trách nhiệm bởi Giám đốc Kho bạc nhà nước huyện trước Giám đốc Kho bạc nhà nước tỉnh và trước pháp luật.

Trách nhiệm về lĩnh vực công tác được phân công sẽ được chịu trách nhiệm bởi Phó giám đốc Kho bạc nhà nước huyện trước Giám đốc và trước pháp luật.

Quyền quyết định cấp phát hay từ chối cấp phát các khoản chi ngân sách nhà nước được thực hiện bởi Ban giám đốc.

Kế toán trưởng:

Tham mưu và giúp Giám đốc Kho bạc nhà nước cấp huyện trong việc xây dựng và tổ chức triển khai thực hiện chương trình, kế hoạch công tác.

Trách nhiệm kiểm soát các khoản chi sau khi được tiếp nhận từ Giao dịch viên và quyền từ chối các khoản chi không đúng chế độ, tiêu chuẩn, định mức sẽ được đảm nhận bởi Kế toán trưởng.

## UQKTT:

Tham mưu và giúp việc cho Kế toán trưởng, ủy quyền khi Kế toán trưởng đi vắng, và thực hiện kiểm soát các khoản chi được phân công.

Ủy quyền khi Kế toán trưởng đi vắng; kiểm soát các khoản chi đầu tư xây dựng cơ bản, chi thường xuyên, chi khác ... được phân công.

### Giao dịch viên:

Kiểm soát thanh toán các khoản chi thường xuyên của ngân sách nhà nước và vốn... theo quy định; mở và kiểm soát tài khoản của các đơn vị giao dịch, tài khoản của Kho bạc nhà nước tại các ngân hàng thương mại trên địa bàn, và thực hiện kiểm soát thanh toán, quyết toán vốn đầu tư xây dựng cơ bản, vốn có tính chất đầu tư và xây dựng thuộc nguồn vốn ngân sách nhà nước theo quy định, vốn chương trình mục tiêu; chế độ báo cáo chi đầu tư sẽ được thực hiện.

Các khoản thu ngân sách nhà nước trên địa bàn được tập trung và hạch toán cho các cấp ngân sách; hạch toán kế toán về thu, chi ngân sách nhà nước, thu chi các quỹ chi khác, các quỹ tài chính do Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn quản lý, bảo quản an toàn tiền mặt, ấn chỉ, tài sản tạm thu, tạm giữ và tịch thu theo quyết định của cấp có thẩm quyền gửi tại Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn; phát hành và thanh toán trái phiếu Chính phủ; tổng hợp báo cáo số liệu thu, chi ngân sách nhà nước phục vụ công tác chỉ đạo và chế độ báo cáo hoạt động nghiệp vụ Kho bạc nhà nước theo quy định.

Trách nhiệm kiểm soát các khoản chi hạch toán kế toán vốn đầu tư xây dựng cơ bản, vốn có tính chất đầu tư (từ 01 tỷ đồng trở lên) thuộc nguồn vốn ngân sách nhà nước, vốn chương trình mục tiêu quốc gia sẽ được đảm nhận.

\* Thủ kho, Thủ quỹ, kiểm ngân: Tại Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn chức danh thủ kho, thủ quỹ kiêm kiểm ngân.

- Chịu trách nhiệm đảm bảo an toàn tuyệt đối tiền mặt, giấy tờ có giá và các loại tài sản được bảo quản trong kho.

- Thực hiện xuất, nhập tiền mặt, giấy tờ có giá, tài sản quý chính xác, kịp thời theo đúng chứng từ hợp pháp, hợp lệ.

- Đối chiếu số liệu nhập, xuất, tồn kho tiền mặt, giấy tờ có giá, tài sản quý trên thẻ kho và các sổ nghiệp vụ của mình với sổ kế toán.

- Thực hiện việc thu, chi tiền mặt của khách hàng.

\* Bảo vệ: Tổ chức tiếp công dân, quản lý cơ sở vật chất và thực hiện công tác

hành chính, văn thư, lưu trữ, công tác bảo vệ an toàn tiền và tài sản đơn vị.

#### **2.1.4. Kết quả hoạt động giai đoạn 2021-2023**

Trong những năm đầu mới thành lập, đội ngũ cán bộ thuộc Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn nói chung còn thiếu về số lượng và yếu về chất lượng. Thời gian gần đây, nhất là từ năm 2020- 2022 được sự quan tâm của lãnh đạo KBNN tỉnh Lai Châu và Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn đối với lĩnh vực tổ chức cán bộ mà công tác tuyển dụng, đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ đã được đẩy mạnh. Do vậy trình độ và năng lực của đội ngũ cán bộ Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn được nâng lên cả về số lượng cũng như chất lượng cán bộ đã cơ bản đáp ứng nhiệm vụ công tác trong giai đoạn hiện nay.

**Bảng 2.1. Tình hình nhân sự Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021 – 2023**

STT	Loại hình	Năm (Người)			So sánh (%)	
		2021	2022	2023	2022/ 2021	2023/ 2022
1	<b>Tổng số cán bộ</b>	<b>12</b>	<b>13</b>	<b>13</b>	<b>108</b>	<b>100</b>
	<i>Theo giới tính</i>					
	Nam	4	5	5	108	100
	Nữ	8	8	8	100	100
2	<i>Theo trình độ</i>					
	Thạc sỹ	0	2	2	200	100
	Đại học	10	9	9	100	100
	Cao đẳng	2	2	2	100	100
3.	<i>Theo độ tuổi</i>					
	<30 tuổi	4	4	3	100	75
	31-40 tuổi	5	5	6	100	120
	41-50 tuổi	3	3	3	100	100
	> 50 tuổi	0	1	1	-	100

*Nguồn: Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn*

Bảng số liệu phản ánh tình hình nhân sự của Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn trong giai đoạn 2021-2023 với sự ổn định về tổng số cán bộ (tăng nhẹ từ 12 người năm 2021 lên 13 người từ năm 2022). Xét về giới tính, số lượng nam giới tăng từ 4 lên 5 người (tăng 8%), trong khi số lượng nữ duy trì ở mức 8 người qua các năm. Về trình độ chuyên môn, năm 2022 xuất hiện 2 cán bộ có trình độ thạc sĩ, chiếm 15% tổng số, trong khi số cán bộ trình độ đại học giảm từ 10 xuống còn 9 người. Điều này thể hiện sự chuyển hướng tích cực trong việc nâng cao trình độ học vấn của đội ngũ cán bộ.

Về độ tuổi, số lượng cán bộ dưới 30 tuổi giảm từ 4 người xuống 3 người trong năm 2023 (giảm 25%), trong khi nhóm từ 31-40 tuổi tăng từ 5 lên 6 người (tăng 20%). Các nhóm tuổi khác không có nhiều biến động, ngoại trừ nhóm trên 50 tuổi tăng thêm 1 cán bộ kể từ năm 2022. Những thay đổi này cho thấy sự ổn định và sự chú trọng vào nâng cao chất lượng nhân sự, đặc biệt là ở nhóm cán bộ trẻ và có trình độ cao.

**Bảng 2.2. Số lượng đơn vị và tài khoản giao dịch với Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021 – 2023**

Chỉ tiêu	Năm 2021	Năm 2022	Năm 2023	So sánh 2022/2021		So sánh 2023/2022	
				(+/-)Δ	%	(+/-)Δ	%
Số đơn vị giao dịch	114	116	119	2	1,75	3	2,59
Số tài khoản giao dịch	565	576	584	11	1,95	8	1,39

*Nguồn: Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn*

Các đơn vị sử dụng kinh phí từ NSNN có quan hệ giao dịch với Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn hàng năm luôn có xu hướng tăng, năm 2020 có 114 đơn vị giao dịch, có 565 tài khoản; năm 2021 có 116 đơn vị giao dịch, tăng thêm 1,75%, 576 tài khoản giao dịch, tăng thêm 1,95% so với năm 2020; năm 2022 có 119 đơn vị, tăng 2,59%, có 584 tài khoản giao dịch, tăng 1,39% so với năm 2021.

### **2.1.5. Thực trạng chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu**

Chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại huyện Nậm Nhùn thực hiện tương đối tốt.

Hàng năm, căn cứ vào định mức thu, chi được HĐND các xã, thị trấn giao, UBND các xã, thị trấn đã phân bổ dự toán thu, chi ngân sách cho các ban, ngành, đoàn thể xã tổ chức triển khai thực hiện công khai dân chủ ngay từ đầu năm, vì vậy đã tạo sự chủ động trong triển khai thực hiện các nhiệm vụ chính trị tại phường.

**Bảng 2.3. Các khoản chi thường xuyên ngân sách cấp xã theo tiểu nhóm tại Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023**

TT	Chỉ tiêu	Tiểu nhóm	Năm 2021 (triệu đồng)	Năm 2022 (triệu đồng)	Năm 2023 (triệu đồng)	So sánh 2021/2021 (%)	So sánh 2023/2022 (%)
1	CTX thanh toán cho cá nhân	0129	29.311	34.951	38.258	119,2	109,5
2	CTX về hàng hóa dịch vụ	0130	8.301	9.687	14.272	116,7	147,3
3	CTX hỗ trợ và bổ sung	0131	4.938	4.332	8.090	87,8	186,7
4	Các khoản CTX khác	0132	5.870	4.664	5.569	79,5	119,4
5	<b>Tổng</b>		<b>48.420</b>	<b>53.625</b>	<b>66.189</b>	<b>110,7</b>	<b>123,4</b>

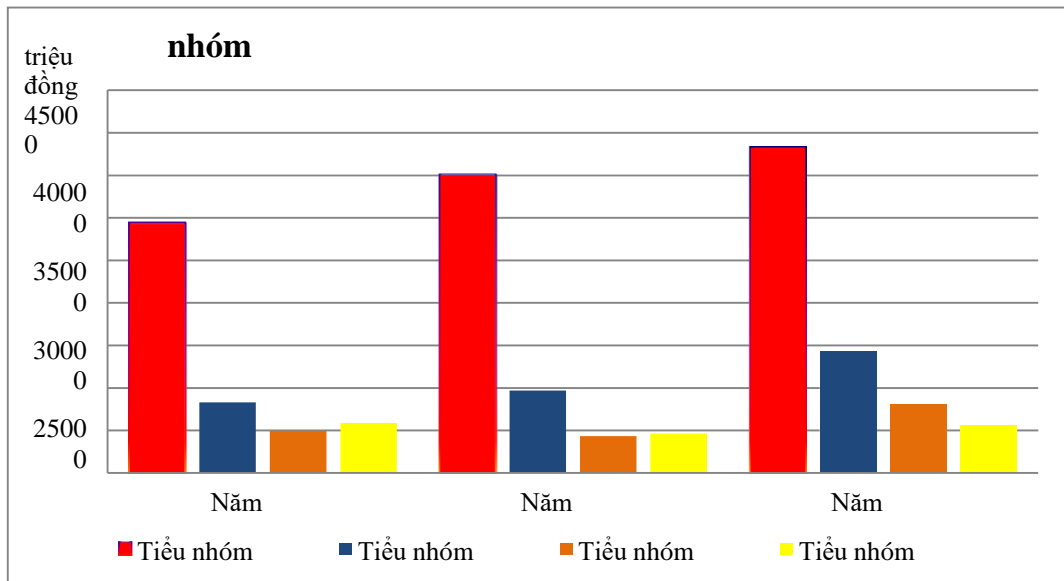
*Nguồn: Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn*

Tổng chi thường xuyên tăng từ 48.420 triệu đồng năm 2021 lên 66.189 triệu đồng năm 2023, tương ứng mức tăng 10,7% trong năm 2022 và 23,4% trong năm 2023 so với năm trước.

Chi thanh toán cho cá nhân (tiểu nhóm 0129) chiếm tỷ trọng lớn nhất, với mức tăng đều qua các năm, đạt 119,2% trong năm 2022 và 109,5% trong năm 2023, cho thấy ưu tiên ngân sách vào lương và các khoản phụ cấp. Chi cho hàng hóa dịch vụ (tiểu nhóm 0130) cũng có sự gia tăng đáng kể, đặc biệt trong năm 2023 với mức tăng 47,3%, phản ánh nhu cầu ngày càng lớn về dịch vụ và vật tư.

Đáng chú ý, các khoản chi hỗ trợ và bổ sung (tiểu nhóm 0131) có mức tăng đột phá 186,7% trong năm 2023 sau khi giảm nhẹ vào năm 2022, cho thấy sự điều chỉnh chính sách hỗ trợ. Tuy nhiên, các khoản chi khác (tiểu nhóm 0132) lại giảm 20,5% trong năm 2022 trước khi phục hồi tăng 19,4% vào năm 2023. Điều này cho thấy sự

tập trung nguồn lực vào các khoản chi thiết yếu hơn.



**Hình 2.2. Tỷ trọng các khoản chi thường xuyên ngân sách cấp xã theo tiểu nhóm tại Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023**

*Nguồn: Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn*

Các khoản chi thường xuyên của ngân sách cấp xã đều tăng qua các năm: năm 2022 so với 2021 tăng lên 10,7%, năm 2023 so với năm 2021 tăng lên 36,7%; tỷ trọng các nhóm chi cũng thay đổi, tuy nhiên chi thường xuyên chiếm tỷ trọng lớn là chi cho cá nhân. Như vậy, để duy trì và đảm bảo hoạt động của bộ máy chính quyền xã, ngày càng có nhiều chế độ và các khoản chi mang tính phức tạp hơn, đòi cần nắm vững chế độ, định mức và đặt ra yêu cầu cần phải kiểm soát chặt chẽ các khoản chi ngân sách cấp xã.



## 2.2. Thực trạng kiểm soát chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu

### 2.2.1. Thực trạng lập kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn

**Bảng 2.4. Lập dự toán chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã trên địa bàn huyện Nậm Nhùn giai đoạn 2021 -2023**

TT	Chỉ tiêu	Tiểu nhóm	Năm 2021 (triệu đồng)	Năm 2022 (triệu đồng)	Năm 2023 (triệu đồng)	So sánh 2021/2021 (%)	So sánh 2023/2022 (%)
1	CTX thanh toán cho cá nhân	0129	32.121	37.541	40.972	116,9	109,1
2	CTX về hàng hóa dịch vụ	0130	12.011	11.547	14.752	96,1	127,8
3	Chi hỗ trợ và bổ sung	0131	5.217	5.631	7.734	107,0	137,3
4	Các khoản CTX khác	0132	4.542	4.965	5.621	109,3	113,2
5	<b>Tổng</b>		<b>48.420</b>	<b>53.625</b>	<b>66.189</b>	<b>110,7</b>	<b>115,7</b>

*Nguồn: Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn*

Công tác lập dự toán ngân sách nhà nước cấp xã nhìn chung được tổ chức một cách thống nhất, thực hiện đúng theo quy định của Bộ Tài chính được quy định tại Thông tư 344/2016/TT-BTC ngày 30/12/2016 quy định quản lý ngân sách nhà nước cấp xã và các hoạt động tài chính khác của xã, phường, thị trấn. Tuy nhiên khâu lập dự toán ở các xã vẫn còn nhiều bất cập: một số xã chưa nắm rõ quy định lập dự toán như xây dựng chỉ tiêu thu thấp hơn chỉ tiêu dự toán huyện giao, lập dự toán không tổng hợp hết tất cả các chỉ tiêu hoặc lập chỉ tiêu thu quá cao không sát thực tế, nên dự toán còn thừa rất lớn.

Các xã có tổ chức để tổng hợp tình hình thực hiện dự toán ngân sách nhà nước cấp xã 6 tháng đầu năm và ước thực hiện dự toán ngân sách nhà nước cấp xã 6 tháng cuối năm của năm hiện hành nhưng không phân tích, đánh giá kết quả từng khoản thu – chi; nguyên nhân tăng, giảm so với dự toán để có biện pháp phân đầu hoàn thành chỉ tiêu thu chi ngân sách năm hiện hành và không dùng các con số trên các bảng tổng hợp

này để làm căn cứ xây dựng dự toán ngân sách năm tiếp theo.

Khi lập dự toán chi ngân sách nhà nước cấp xã, GDV căn cứ vào chính sách chế độ, tiêu chuẩn định mức chi, biên chế và nhiệm vụ hoạt động tính toán các khoản chi cho từng ban ngành, đoàn thể chứ không để các ban ngành, đoàn thể của xã tự tổ chức lập dự toán chi tiêu của bộ phận mình, sau đó báo cáo cho bộ phận kế toán tổng hợp và tính toán lại. Việc này có thể làm cho dự toán chi ngân sách xa rời thực tế, chưa thực sự phù hợp với nhu cầu. Dẫn đến dự toán tồn cao phải hủy dự toán, tình hình thực hiện dự toán không hiệu quả.

Tác giả tiến hành khảo sát 13 cán bộ, công chức, viên chức của Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn về công tác lập kế hoạch KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021 – 2023, thu được kết quả như sau:

**Bảng 2.5. Kết quả khảo sát về lập kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc nhà nước tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021 – 2023 dành cho kế toán và chủ tài khoản các xã, thị trấn**

STT	Nội dung đánh giá	Điểm TB	Mức ý nghĩa
1	Kế hoạch KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn sát với tình hình thực tế	3,7	Đồng ý
2	Kế hoạch KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn mang tính nhất quán	3,5	Đồng ý
3	Kế hoạch KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn theo đúng quy định của pháp luật	3,7	Đồng ý
4	Kế hoạch KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn được phân công đều cho mỗi xã, thị trấn của huyện	3,5	Đồng ý
5	Kế hoạch KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn còn mang nặng tính hình thức	3,5	Đồng ý

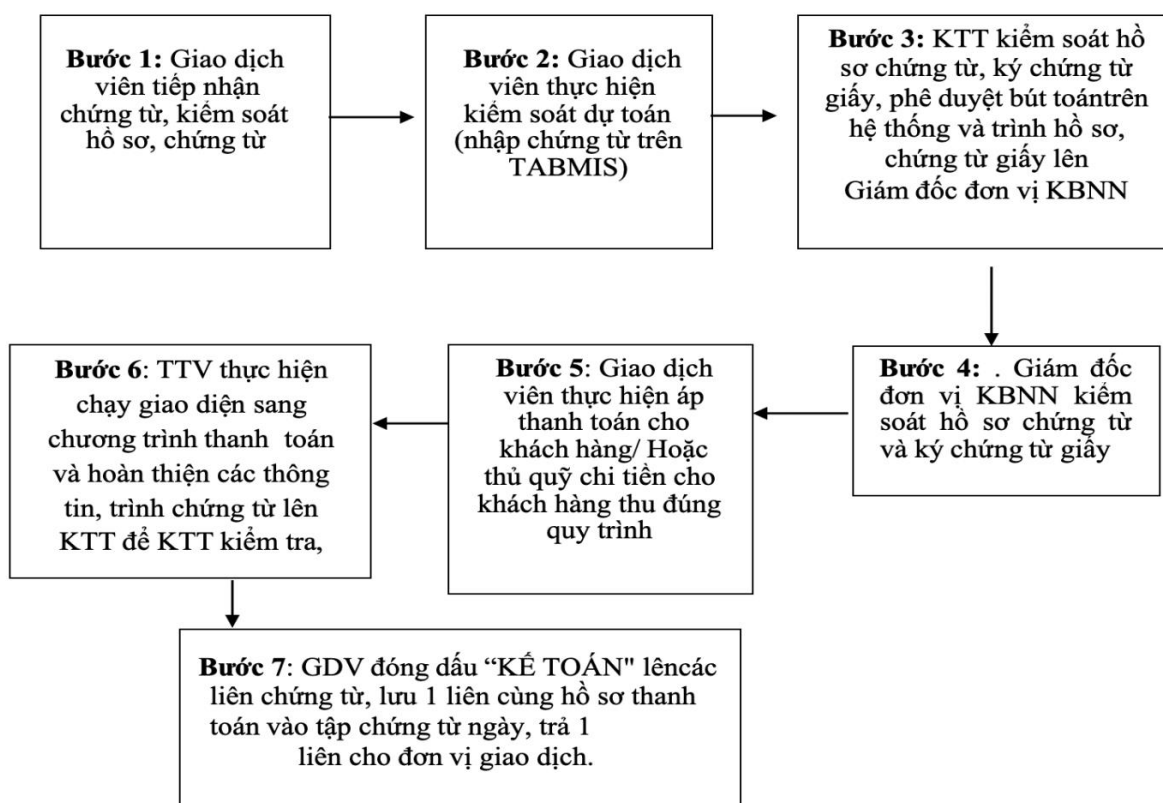
*Nguồn: Tổng hợp điều tra của tác giả năm 2024*

Theo kết quả khảo sát của bảng trên cho thấy: các đánh giá đều nằm trong mức "Đồng ý" với điểm trung bình từ 3,5 đến 3,7. Điều này cho thấy kế hoạch KSCTX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn trong giai đoạn này được nhìn nhận tích cực về sự phù hợp với thực tế, tính nhất quán, tuân thủ pháp luật, và phân công công việc. Tuy nhiên,

vẫn có một điểm cần cải thiện là giảm bớt tính hình thức trong kế hoạch để tăng hiệu quả.

## 2.2.2. Thực trạng tổ chức thực hiện kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn

### 2.2.2.1. Quy trình kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn



**Hình 2.3. Quy trình kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023**

*Nguồn: Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn*

Bước 1: Hồ sơ chứng từ được tiếp nhận bởi giao dịch viên.

Bước 2: Dự toán được kiểm soát và chứng từ được nhập trên TABMIS bởi giao dịch viên.

Bước 3: Hồ sơ, chứng từ được kiểm soát và chứng từ giấy được ký bởi kế toán trưởng.

Bước 4: Hồ sơ chứng từ được kiểm soát và chứng từ giấy được ký bởi giám đốc

đơn vị KBNN.

Bước 5: Áp thanh toán cho khách hàng được thực hiện bởi giao dịch viên/hoặc tiền được chi cho khách hàng theo đúng quy trình bởi thủ quỹ.

Bước 6: Giao diện chương trình thanh toán được chạy và các thông tin được hoàn thiện bởi thanh toán viên, chứng từ được trình lên kế toán trưởng để kiểm tra.

Bước 7: Dấu “KẾ TOÁN” được đóng lên các liên chứng từ bởi giao dịch viên, 01 liên được lưu cùng hồ sơ thanh toán và 01 liên được trả cho đơn vị giao dịch.

Tại KBNN Nậm Nhùn giao dịch viên tiếp nhận hồ sơ, chứng từ chi thường xuyên có trách nhiệm:

- Tiếp nhận những hồ sơ, kiểm tra tính hợp pháp, hợp lệ của các chứng từ, ghi ngày trả kết quả và ký vào 2 liên Giấy tiếp nhận hồ sơ và trả kết quả (Mẫu số 03 kèm theo công văn 743/KBNN-THPC, 1 liên trả lại cho khách hàng, 1 liên lưu hồ sơ), giao nhận chứng từ, giải quyết hồ sơ cho khách hàng theo đúng quy trình, sau đó trả lại hồ sơ đã giải cho cơ quan, đơn vị.

- Theo dõi, tổng hợp tình hình tiếp nhận, giải quyết, trả hồ sơ của mình phụ trách.

#### *2.2.2.2. Chấp hành chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn*

Các khoản chi thường xuyên ngân sách cấp xã qua KBNN Nậm Nhùn đều được kiểm soát chặt chẽ theo dự toán, đảm bảo tuân thủ các nguyên tắc, tiêu chuẩn, định mức, chế độ chính sách tài chính hiện hành. Trong quá trình KSCTX KBNN Nậm Nhùn đã phát hiện và từ chối chi nhiều khoản chi không đúng chế độ.

Trong quá trình hoạt động, khi các khoản chi thường xuyên phát sinh, hồ sơ, chứng từ liên quan sẽ được gửi đến KBNN bởi các đơn vị. Sau khi nhận được hồ sơ, cán bộ kiểm soát chi sẽ kiểm tra các nội dung sau:

Các điều kiện chi theo chế độ quy định sẽ được kiểm tra, cụ thể: dự toán được duyệt phải có các khoản chi, hoặc dự toán theo quy định của pháp luật được tạm cấp, tạm ứng bởi KBNN; chế độ, tiêu chuẩn, định mức chi ngân sách nhà nước cấp có thẩm quyền quy định phải được tuân thủ. Đối với các khoản chi chưa có chế độ, tiêu chuẩn, định mức chi, việc kiểm tra, kiểm soát và cấp phát sẽ được KBNN thực hiện căn cứ vào mức chi trong dự toán được phê duyệt bởi cơ quan có thẩm quyền.

Sau khi kiểm tra hồ sơ, nếu đủ điều kiện thanh toán, giao dịch viên sẽ tiến hành các thủ tục cần thiết để chi trả cho đơn vị thụ hưởng; nếu khoản chi không đủ điều

kiện thanh toán, giao dịch viên KBNN lập thông báo từ chối trên DVC gửi cho đơn vị sử dụng ngân sách hoàn thiện chứng từ.

a. Kiểm soát CTX thanh toán cho cá nhân (tiền lương, tiền công, khen thưởng, phúc lợi...)

Kho bạc Nhà nước (KBNN) Nậm Nhùn thực hiện nhiệm vụ kiểm soát chi thường xuyên thanh toán cho cá nhân một cách cẩn thận và chính xác, đảm bảo các khoản chi tiêu này tuân thủ đầy đủ quy định của pháp luật. Các khoản chi thường xuyên bao gồm tiền lương, tiền công, khen thưởng, phúc lợi và các khoản chi khác liên quan đến cá nhân. Quy trình kiểm soát này không chỉ nhằm đảm bảo tính minh bạch và hiệu quả trong việc sử dụng ngân sách nhà nước mà còn góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống của cán bộ, công chức và người lao động tại địa phương.

Kiểm soát chi tiền lương và tiền công: Tiền lương và tiền công là các khoản chi chiếm tỷ trọng lớn trong chi thường xuyên ngân sách nhà nước. KBNN Nậm Nhùn thực hiện kiểm soát chặt chẽ các khoản chi này bằng cách đảm bảo rằng tất cả các khoản thanh toán đều dựa trên quyết định phê duyệt của cơ quan có thẩm quyền, đúng theo hệ thống bảng lương và các quy định hiện hành. Các yếu tố như bậc lương, hệ số lương, các khoản phụ cấp được kiểm tra kỹ lưỡng trước khi thực hiện thanh toán để đảm bảo tính chính xác và công bằng.

Kiểm soát chi khen thưởng và phúc lợi: Các khoản khen thưởng và phúc lợi dành cho cán bộ, công chức và người lao động cũng được KBNN Nậm Nhùn kiểm soát một cách nghiêm ngặt. Các khoản khen thưởng phải tuân theo quy định về tiêu chuẩn, tiêu chí khen thưởng và được phê duyệt bởi cấp có thẩm quyền. Đối với các khoản phúc lợi như trợ cấp ốm đau, thai sản, hưu trí, các thủ tục và hồ sơ cần thiết phải được kiểm tra đầy đủ trước khi thực hiện thanh toán nhằm đảm bảo quyền lợi cho người lao động đồng thời ngăn chặn các hành vi gian lận, lạm dụng.

Kiểm soát chi các khoản khác liên quan đến cá nhân: Ngoài tiền lương, tiền công, khen thưởng và phúc lợi, KBNN Nậm Nhùn còn kiểm soát các khoản chi khác liên quan đến cá nhân như chi phí đào tạo, công tác phí, và các khoản trợ cấp khác. Mỗi khoản chi đều phải có đầy đủ hồ sơ chứng từ, được kiểm tra và phê duyệt theo quy định hiện hành. Các khoản chi này được xem xét kỹ lưỡng về tính hợp lý, hợp pháp trước khi thanh toán nhằm đảm bảo việc sử dụng ngân sách nhà nước hiệu quả và đúng mục đích.

Quy trình kiểm soát và thanh toán: Quy trình kiểm soát chi thường xuyên của KBNN Nậm Nhùn bắt đầu từ việc tiếp nhận hồ sơ chứng từ từ các đơn vị sử dụng

ngân sách. Sau đó, các hồ sơ này được kiểm tra về tính hợp lệ, hợp pháp, và tuân thủ các quy định về chi tiêu ngân sách. Bước tiếp theo là xác nhận và phê duyệt chi tiêu, đảm bảo rằng các khoản chi này đã được phê duyệt bởi cấp có thẩm quyền và nằm trong dự toán được duyệt. Cuối cùng, các khoản chi được thực hiện thanh toán một cách kịp thời, chính xác và đúng đối tượng.

Nhờ vào sự quản lý chặt chẽ và minh bạch của KBNN Nậm Nhùn, các khoản chi thường xuyên thanh toán cho cá nhân được thực hiện một cách hiệu quả, đảm bảo quyền lợi cho cán bộ, công chức và người lao động, đồng thời góp phần quan trọng vào việc quản lý ngân sách nhà nước một cách bền vững và minh bạch. Việc kiểm soát chi thường xuyên không chỉ giúp ngăn chặn các hành vi gian lận, lạm dụng ngân sách mà còn nâng cao hiệu quả sử dụng nguồn lực tài chính, hỗ trợ tích cực cho sự phát triển kinh tế - xã hội của địa phương Nậm Nhùn.

Tiểu nhóm này là những khoản chi có phát sinh hàng tháng và ít có sự thay đổi lớn, nhưng lại chiếm tỷ trọng lớn nhất trong nhóm mục chi thường xuyên. Điều đó thể hiện qua số liệu chi trong các năm theo bảng số liệu dưới đây:

**Bảng 2.6. Thực hiện kiểm soát chi thường xuyên thanh toán cho cá nhân giai đoạn 2021 -2023**

<b>TT</b>	<b>Nội dung</b>	<b>Năm 2021 (triệu đồng)</b>	<b>Năm 2022 (triệu đồng)</b>	<b>Năm 2023 (triệu đồng)</b>	<b>So sánh 2022/ 2021 %</b>	<b>So sánh 2023/ 2022 %</b>
1	<b>Tổng chi thanh toán cá nhân</b>	<b>29,311</b>	<b>34,951</b>	<b>38.258</b>	<b>119,2</b>	<b>109,5</b>
2	Tiền lương	7.854	8.786	9.909	111,9	112,8
3	Tiền công trả cho lao động thường xuyên theo hợp đồng	709	728	436	102,7	59,9
4	Phụ cấp lương	7.232	9.995	11.760	138,2	117,7
5	Tiền thưởng	154	173	211	112,3	122,0
6	Phúc lợi tập thể	79	271	331	343,0	122,1
7	Các khoản đóng góp	2.207	2.420	2.664	109,7	110,1
8	Chi cho cán bộ không chuyên trách	10.360	11.291	11.932	109,0	105,7
9	Các khoản thanh toán khác	716	1.287	1.015	179,7	78,9

*Nguồn: Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn*

Tổng chi thanh toán cá nhân tăng đều qua các năm. Tăng trưởng từ năm 2021 đến 2022 là 19,2% và từ 2022 đến 2023 là 9,5%. Khoản tiền lương tăng ổn định qua các năm, với mức tăng trưởng năm 2022 so với 2021 là 11,9% và 2023 so với 2022 là 12,8%. Tiền công cho lao động thường xuyên theo hợp đồng tăng nhẹ 2,7% từ 2021 đến 2022, nhưng giảm mạnh 40,1% từ 2022 đến 2023. Phụ cấp lương tăng đáng kể, 38,2% từ 2021 đến 2022 và 17,7% từ 2022 đến 2023. Tiền thưởng cũng tăng qua các năm, với mức tăng 12,3% từ 2021 đến 2022 và 22,0% từ 2022 đến 2023. Phúc lợi tập thể tăng mạnh nhất, 343,0% từ 2021 đến 2022 và 22,1% từ 2022 đến 2023. Các khoản đóng góp tăng đều qua các năm, với mức tăng 9,7% từ 2021 đến 2022 và 10,1% từ 2022 đến 2023. Khoản chi cho cán bộ không chuyên trách tăng đều qua các năm, với mức tăng 9,0% từ 2021 đến 2022 và 5,7% từ 2022 đến 2023. Các khoản thanh toán khác tăng mạnh 79,7% từ 2021 đến 2022 nhưng giảm 21,1% từ 2022 đến 2023.

Nhìn chung, chi tiêu thường xuyên cho cá nhân của KBNN Nậm Nhùn tăng đều qua các năm. Đáng chú ý, các khoản phụ cấp lương và phúc lợi tập thể có mức tăng cao nhất. Trong khi đó, tiền công trả cho lao động thường xuyên theo hợp đồng và các khoản thanh toán khác lại có biến động lớn, đặc biệt giảm mạnh trong năm 2023.

**b. Kiểm soát chi mua hàng hóa dịch vụ (tiểu nhóm 0130)**

Nậm Nhùn là một huyện miền núi nghèo và cơ sở vật chất phục vụ cho chuyên môn còn thiếu thốn vì vậy chi phí cho nhóm mục này không lớn so với tổng chi thường xuyên, thể hiện qua bảng số liệu và biểu đồ dưới đây:

**Bảng 2.7. Thực hiện kiểm soát chi mua hàng hoá dịch vụ giai đoạn 2021 -2023**

<b>TT</b>	<b>Nội dung</b>	<b>Năm 2021 (triệu đồng)</b>	<b>Năm 2022 (triệu đồng)</b>	<b>Năm 2023 (triệu đồng)</b>	<b>So sánh 2022/ 2021 %</b>	<b>So sánh 2023/ 2022 %</b>
1	<b>Chi mua hàng hoá dịch vụ</b>	<b>8.301</b>	<b>9.678</b>	<b>14.272</b>	116,6	147,5
2	Dịch vụ công cộng	210	255	278	121,4	109,0
3	Vật tư văn phòng	1.499	1.589	1.745	106,0	109,8
4	Thông tin liên lạc	298	361	450	121,1	124,7

5	Hội nghị	1.981	1.934	2.135	97,6	110,4
6	Công tác phí	552	754	959	136,6	127,2
7	Chi phí thuê mướn	133	72	287	54,1	398,6
8	Sửa chữa tài sản nhỏ	2.878	4.045	7.545	140,5	186,5
9	Nghiệp vụ chuyên môn	750	668	873	89,1	130,7

*Nguồn: Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn*

Qua bảng số liệu trên ta thấy, những khoản chi lớn tập trung ở các mục chi mua vật tư văn phòng (năm 2021 là 1.499 triệu đồng, năm 2022 là 1.589 triệu đồng và năm 2023 là 1.745 triệu đồng), chi hội nghị, (năm 2021 là 1.981 triệu đồng, năm 2022 là 1.934 triệu đồng và năm 2023 là 2.135 triệu đồng) và chi sửa chữa nhỏ (năm 2021 là 2.878 triệu đồng, năm 2022 là 4.045 triệu đồng và năm 2023 là 7.545 triệu đồng). Điều đó cho thấy sự quan tâm chỉ đạo của UBND huyện nhà trong việc bổ sung dự toán trang bị cơ sở vật chất đảm bảo công tác chuyên môn cho các xã, thị trấn. Tuy nhiên cũng cần cần tập trung kiểm soát chặt chẽ hồ sơ, chứng từ tránh lãng phí, tiết kiệm cho NSNN.

Về kiểm soát không dùng tiền mặt đối với các khoản chi mua sắm hàng hóa dịch vụ từ ngân sách cấp xã: Ngoài việc kiểm soát hồ sơ, chứng từ theo đúng quy định, trong quá trình kiểm soát chi, KBNN Nậm Nhùn còn phải tuân thủ các quy định về kiểm soát, thanh toán không dùng tiền mặt theo quy định của Chính Phủ, Bộ Tài chính và các văn bản hướng dẫn của KBNN, hiện tại việc kiểm soát thanh toán không dùng tiền mặt được thực hiện theo Thông tư số 13/2022/TT-BTC ngày 15 tháng 02 năm 2022 của Bộ Tài chính. Trong quá trình kiểm soát chi hầu hết các đơn vị cấp xã đã nghiêm chỉnh chấp hành các quy định về thanh toán không dùng tiền mặt, các khoản thanh toán, chi trả tiền mua sắm hàng hóa dịch vụ đều được thanh toán trực tiếp bằng chuyển khoản vào tài khoản của các đối tượng cung cấp hàng hóa dịch vụ mở tại hệ thống Ngân hàng. Tuy nhiên, trong quá trình kiểm soát vẫn còn những khoản chi bằng tiền mặt có giá trị trên 5 triệu đồng, nguyên nhân là do bên cung cấp hàng hóa dịch vụ không có tài khoản mở tại Ngân hàng, trường hợp này thường xảy ra ở các xã xa trung tâm huyện, giao thông chưa thuận tiện, do đó KBNN vẫn chưa kiểm soát triệt để được các khoản chi này.

c. Kiểm soát chi hỗ trợ và bổ sung (tiểu nhóm 0131)



**Bảng 2.8. Thực hiện kiểm soát chi hỗ trợ và bổ sung giai đoạn 2021 -2023**

TT	Nội dung	Năm 2021  (triệu đồng)	Năm 2022  (triệu đồng)	Năm 2023  (triệu đồng)	So sánh  2022/ 2021  %	So sánh  2023/ 2022  %
1	<b>Tổng chi chi hỗ trợ và bổ sung</b>	<b>4.938</b>	<b>4.332</b>	<b>8.090</b>	<b>87,7</b>	<b>186,7</b>
2	Chi hỗ trợ tập thể và dân cư	3.692	3.564	7.160	96,5	200,9
3	Chi về công tác người có công với cách mạng	530	13	171	2,5	1315,4
4	Chi lương hưu và trợ cấp BHXH	716	755	758	105,4	100,4

*Nguồn: Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn*

Qua bảng trên cho thấy nhóm chi này chiếm tỷ trọng không lớn trong tổng chi thường xuyên, cụ thể là tổng chi của nhóm mục này năm 2021 là 4.938 triệu đồng, năm 2022 là 4.332 triệu đồng, năm 2023 là 8.090 triệu đồng. Số chi này có thay đổi những khoản chi này chủ yếu được cấp từ ngân sách cấp trên và theo danh sách đã được phê duyệt, ngân sách cấp xã dành không nhiều dự toán cho tiểu nhóm chi này, đây là các khoản chi ít phát sinh.

Nhóm mục “chi hỗ trợ tập thể và dân cư” có sự tăng đột biến: năm 2021 là 3.692 triệu đồng, năm 2022 là 3.564 triệu đồng và đến năm 2023 là 7.160 triệu đồng, số chi năm 2023 tăng lên gấp đôi so với năm 2022. Có sự biến động về số chi như trên là do Quyết số 275/QĐ-TTg ngày 07/3/2023 về việc phê duyệt danh sách các huyện nghèo và huyện thoát nghèo giai đoạn 2023 - 2020 có hiệu lực, các xã tại huyện Nậm Nhùn được hưởng thêm 1 số chính sách đối với huyện nghèo theo chương trình 30a của Thủ tướng Chính phủ, do vậy mục chi này tăng lên so với những năm trước.

Nhóm mục “chi cho người có công với cách mạng” cũng có xu hướng giảm: từ 530 triệu năm 2021 xuống còn 13 triệu vào năm 2022. Đó là do, trước đây việc chi trả trợ cấp là do xã thực hiện nhưng từ tháng 04/2022 huyện Nậm Nhùn là một trong 3 huyện của tỉnh Lai Châu thực hiện chi trả trợ cấp qua hệ thống Bưu điện góp phần thực hiện tốt chính sách ưu đãi người có công, đáp ứng yêu cầu về quản lý đối tượng, quản lý kinh phí và thực hiện chính sách khác đối với người có công, đồng thời gắn trách nhiệm của Ngành LĐ-TBXH trong việc chăm lo đời sống của người có công tại

địa phương, do vậy số chi giảm mạnh.

d. Kiểm soát Các khoản CTX khác (tiểu nhóm 0132)

**Bảng 2.9. Thực hiện kiểm soát các khoản chi thường xuyên khác giai đoạn 2021 - 2023**

TT	Nội dung	Năm 2021	Năm 2022	Năm 2023	So sánh	So sánh
		(triệu đồng)	(triệu đồng)	(triệu đồng)	2022/2021 %	2023/2022 %
1	<b>Tổng chi khác</b>	<b>5.870</b>	<b>4.664</b>	<b>5.569</b>	<b>79,5</b>	<b>119,4</b>
2	Chi hoàn trả giữa các cấp ngân sách	638	0	1.874	-	-
3	Chi khác (tiếp khách, chi các khoản bồi thường,...)	1.755	3.564	2.264	203,1	63,5
4	Chi cho công tác đảng	1.587	13	1.053	0,8	8100,0
5	Chi cho các sự kiện lớn	963	755	0	78,4	0,0
6	Chi hỗ trợ và giải quyết việc làm	926	42	378	4,5	900,0

*Nguồn: Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn*

Trong tiểu nhóm 0132 có rất nhiều các mục chi nhưng do đặc thù tại xã chỉ phát sinh 5 nhóm mục theo bảng số liệu trên. Năm 2022 cột tổng chi khác thấp nhất trong 3 cột do là tổng số tiền chi khác của năm này thấp, nguyên nhân là do không có phát sinh mục chi hoàn trả (mục 7700) và mục chi cho công tác đảng thấp, nhìn trên biểu đồ gần như là không có phát sinh (chỉ có 13 triệu so với tổng số là thấp).

**Bảng 2.10. So sánh giữa dự toán chi và chấp hành chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021 -2023**

TT	Tiểu nhóm	Năm 2021 (triệu đồng)		Năm 2022 (triệu đồng)		Năm 2023 (triệu đồng)	
		Kế hoạch	Thực tế	Kế hoạch	Thực tế	Kế hoạch	Thực tế
1	0129	32.121	29.311	37.541	34.951	40.972	38.258

2	0130	12.011	8.301	11.547	9.687	14.752	14.272
3	0131	5.217	4.938	5.631	4.332	7.734	8.090
4	0132	4.542	5.870	4.965	4.664	5.621	5.569
<b>Tổng</b>		<b>53.891</b>	<b>48.420</b>	<b>59.684</b>	<b>53.625</b>	<b>69.079</b>	<b>66.189</b>

*Nguồn: Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn*

Tác giả tiến hành khảo sát 22 cán bộ, công chức, viên chức đang công tác tại 11 xã, thị trấn trên địa bàn huyện Nậm Nhùn, bao gồm: Chủ tịch UBND, kế toán về tổ chức thực hiện KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021 – 2023, thu được kết quả như sau:

**Bảng 2.11. Kết quả khảo sát về tổ chức thực hiện kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021 – 2023 dành cho kế toán và chủ tài khoản các xã, thị trấn**

STT	Nội dung đánh giá	Điểm TB	Mức ý nghĩa
1	Bộ máy KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn chặt chẽ, linh hoạt	4,0	Đồng ý
2	KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn công khai minh bạch	3,9	Đồng ý
3	Thực hiện KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đúng với dự toán	3,0	Phân vân
4	Nguồn nhân lực KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn có chất lượng tốt	3,5	Đồng ý
5	Công tác quyết toán chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn nhanh gọn, đúng thời hạn	3,1	Phân vân

*Nguồn: Tổng hợp điều tra của tác giả năm 2024*

Theo kết quả khảo sát của bảng trên cho thấy: khảo sát cho thấy đa phần các khía cạnh của công tác KSCTX ngân sách nhà nước tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn được

đánh giá cao, tuy nhiên vẫn còn một số khía cạnh như kiểm soát chi sát dự toán và công tác quyết toán cần được cải thiện để nâng cao hiệu quả quản lý ngân sách.

### **2.2.3. Thực trạng kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn**

Thời gian qua, Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đã có nhiều đóng góp tích cực vào hoạt động quản lý chi Ngân sách nhà nước. Trong điều kiện cơ sở vật chất, phương tiện còn hạn chế nhưng Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đã tổ chức lực lượng, chỉ đạo các phòng ban chức năng làm tốt chức năng, nhiệm vụ của mình góp phần tích cực vào hoạt động KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn.

**Bảng 2.12. Bảng tổng hợp kết quả đánh giá, kiểm tra về hoạt động kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023**

Nội dung	Đơn vị tính	Năm 2021	Năm 2022	Năm 2023	Bình quân (%)	2022/2021 (%)	2023/2022 (%)	Bình quân (%)
Số đợt kiểm tra	lần	15	22	24	20,33	146,7	109,1	126,5
Số vi phạm xử lý	lần	34	47	56	45,67	138,2	119,1	128,3
Tỷ lệ vi phạm	%	22,70	21,20	23,30				
Lỗi vi phạm 1	lần	14	17	20	17,00	121,4	117,6	119,5
Lỗi vi phạm 2	lần	10	15	25	16,67	150,0	166,7	158,1
Lỗi vi phạm 3	lần	10	15	11	12,00	150,0	73,3	104,9

*Nguồn: Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn*

Lỗi số 1: Cán bộ, công chức chi NSNN không đúng theo quy định

Lỗi số 2: Không có hóa đơn chứng từ về chi NSNN

Lỗi số 3: Cán bộ, công chức sai sót về lỗi chính tả trong hóa đơn, chứng từ chi NSNN không đúng theo quy định

Qua bảng tổng hợp kết quả chung cho thấy, KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021 – 2023 với sự chỉ đạo của lãnh đạo cấp trên; với việc triển khai các kế hoạch, các chuyên đề có trọng tâm, trọng điểm; với nỗ lực của cán

bộ, công chức thực hiện KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, các hành vi vi phạm đã được phát hiện và được xử lý kiên quyết, nghiêm khắc. Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đã làm đúng vai trò, nhiệm vụ được giao của mình.

Thực hiện công tác kiểm tra nội bộ về chấp hành pháp luật trong hoạt động kiểm tra và xử lý vi phạm hành chính của lực lượng Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn theo Quyết định số 1402/QĐ-KBNN ngày 24/12/2015 của Tổng Giám đốc Kho bạc Nhà nước về việc ban hành quy chế hoạt động kiểm tra nội bộ trong hệ thống Kho bạc Nhà nước; qua đó kịp thời phát hiện, uốn nắn những sai sót của cán bộ, công chức trong thực thi công vụ; xử lý nghiêm những cán bộ, công chức vi phạm pháp luật cũng như quy chế ngành.

Tác giả tiến hành khảo sát 13 cán bộ, công chức, viên chức của Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn về công tác kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021 – 2023, thu được kết quả như sau:

**Bảng 2.13. Kết quả khảo sát về kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn**

STT	Nội dung đánh giá	Điểm TB	Mức ý nghĩa
1	Số đợt kiểm tra đánh giá còn ít	3,5	Đồng ý
2	Công tác kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm đối với hoạt động kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn được thực hiện nghiêm túc, đúng theo quy định	4,0	Đồng ý
3	Số trường hợp bị xử lý vi phạm còn ít, chưa đủ sức răn đe	3,7	Đồng ý

*Nguồn: Tổng hợp điều tra của tác giả năm 2024*

Theo kết quả khảo sát cho thấy công tác kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong KSCTX ngân sách nhà nước tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn được thực hiện nghiêm túc và đúng quy định. Tuy nhiên, số lượng đợt kiểm tra và các trường hợp bị xử lý vi phạm còn hạn chế, cần tăng cường hơn nữa để đảm bảo hiệu quả giám sát và tính răn đe đối với các vi phạm.

## **2.3. Đánh giá chung về kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu**

### **2.3.1. Những kết quả đạt được**

Trong giai đoạn 2021-2023, Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đã đạt được nhiều kết quả tích cực trong công tác kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã. Đây là giai đoạn mang tính chất quan trọng, khi địa phương đang từng bước hoàn thiện hệ thống quản lý tài chính công, đặc biệt là trong bối cảnh các yêu cầu quản lý ngân sách ngày càng nghiêm ngặt và minh bạch.

Trước tiên, một trong những kết quả nổi bật là việc tăng cường tính minh bạch và công khai trong quá trình kiểm soát chi ngân sách cấp xã. Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đã triển khai áp dụng các quy trình kiểm soát chặt chẽ, tuân thủ đúng các quy định pháp luật về quản lý tài chính công, đặc biệt là Thông tư 344/2016/TT-BTC và các quy định liên quan khác. Điều này giúp đảm bảo các khoản chi thường xuyên của cấp xã được thực hiện đúng mục đích, đúng dự toán và tránh tình trạng lãng phí nguồn lực ngân sách. Công tác kiểm soát chi được tiến hành theo nguyên tắc công khai, minh bạch và chính xác, đảm bảo rằng các khoản chi ngân sách đáp ứng đúng yêu cầu hoạt động của các cơ quan chính quyền cấp xã, bao gồm chi cho quốc phòng, an ninh, hoạt động quản lý nhà nước, giáo dục, y tế và văn hóa.

Thứ hai, việc nâng cao chất lượng nhân sự và ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác kiểm soát chi cũng là một điểm nhấn quan trọng trong giai đoạn này. Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đã chủ động tổ chức các khóa đào tạo chuyên sâu về quản lý ngân sách và nghiệp vụ kiểm soát chi cho cán bộ, công chức. Nhờ đó, đội ngũ cán bộ làm công tác kiểm soát chi được nâng cao về trình độ chuyên môn, đảm bảo quá trình kiểm tra và phê duyệt các khoản chi thường xuyên của xã được thực hiện chính xác, nhanh chóng và hiệu quả hơn. Đồng thời, việc áp dụng các phần mềm quản lý tài chính công đã giúp tăng cường tính chính xác trong quy trình kiểm soát, hạn chế tối đa sai sót và đảm bảo tính liên tục trong hoạt động của bộ máy tài chính công tại địa phương.

Bên cạnh đó, Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn cũng đã tích cực phối hợp với các đơn vị liên quan để nâng cao chất lượng quản lý tài chính công tại địa phương. Các cơ quan như Ủy ban nhân dân xã và các phòng ban chức năng của huyện đều có sự phối hợp chặt chẽ với Kho bạc trong quá trình lập kế hoạch, phân bổ và kiểm soát các khoản chi thường xuyên. Sự đồng thuận và phối hợp giữa các đơn vị này không chỉ giúp quá trình quản lý chi ngân sách cấp xã diễn ra suôn sẻ mà còn đảm bảo các mục

tiêu phát triển kinh tế - xã hội của địa phương được thực hiện hiệu quả và bền vững.

Trong giai đoạn 2021-2023, mặc dù còn gặp nhiều thách thức, đặc biệt là do ảnh hưởng của đại dịch COVID-19, Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn vẫn giữ vững vai trò quan trọng trong việc đảm bảo nguồn lực tài chính cho các hoạt động chi thường xuyên của cấp xã. Các biện pháp tiết kiệm, chống lãng phí được triển khai mạnh mẽ, cùng với việc đẩy mạnh kiểm soát và đánh giá hiệu quả các khoản chi, đã giúp tiết kiệm một lượng đáng kể ngân sách nhà nước mà vẫn đảm bảo các hoạt động của cấp xã không bị gián đoạn.

Với sự cố gắng của các ban ngành địa phương huyện Nậm Nhùn đã giúp công tác KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn gặt hái được nhiều kết quả đáng khích lệ, kể đến như:

*Một là*, công tác lập kế hoạch KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đã và đang triển khai tích cực.

Trong những năm qua, KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đã được quan tâm, lãnh đạo và tổ chức triển khai thực hiện. Hằng năm, Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn xây dựng kế hoạch KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn dựa trên kết quả thực tế các năm trước.

Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đã cụ thể hóa thành các kế hoạch, chương trình KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn phù hợp với tình hình thực tế của địa phương.

*Hai là*, công tác tổ chức thực hiện kế hoạch KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn được triển khai đồng bộ.

Bộ máy quản lý được đánh giá cao, chặt chẽ và linh hoạt trong việc KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn.

Việc thực hiện KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn được đánh giá cao.

Nguồn nhân lực để đảm bảo hiệu quả trong KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn.

*Ba là*, công tác kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn có nhiều đổi mới đạt kết quả tốt.

Công tác thanh kiểm tra luôn được chú trọng, cán bộ quản lý thấy rõ được tầm quan trọng của công tác này nên đã thực hiện với tần suất hợp lý.

### **2.3.2. Hạn chế**

Công tác KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn còn tồn tại các hạn chế như sau:

*Một là*, Công tác lập kế hoạch và KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đang đối mặt với nhiều hạn chế đáng kể. Đầu tiên, hệ thống thông tin và dữ liệu liên quan đôi khi không đầy đủ và chính xác, gây khó khăn trong việc phân tích và đánh giá tình hình tài chính. Thứ hai, quy trình lập kế hoạch và kiểm soát chi chưa được tối ưu hóa, dẫn đến sự chậm trễ và không linh hoạt trong việc thực hiện các hoạt động ngân sách. Thứ ba, sự thiếu rõ ràng và minh bạch trong các quy định và thủ tục hành chính cũng là một vấn đề lớn, làm giảm tính minh bạch và trách nhiệm trong quản lý ngân sách. Cuối cùng, thiếu hạ tầng và nguồn lực nhân lực đủ để thực hiện và giám sát các hoạt động ngân sách làm hạn chế khả năng hoàn thành các nhiệm vụ theo kế hoạch một cách hiệu quả.

*Hai là*, công tác tổ chức và thực hiện kế hoạch KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đang gặp phải nhiều hạn chế đáng kể.

Đầu tiên, sự thiếu hụt nguồn lực nhân lực đáng kể là một vấn đề chính. Các nhân viên thường phải đối mặt với áp lực công việc lớn và thiếu khả năng đáp ứng đủ nhu cầu trong việc giám sát và thực hiện các quy định ngân sách.

Thứ hai, hệ thống thông tin và công nghệ thông tin chưa được đầu tư và phát triển đồng đều, dẫn đến sự cần thiết phải thực hiện công việc thủ công một cách đáng kể. Điều này không chỉ làm tăng thời gian và chi phí cho quản lý ngân sách mà còn làm giảm tính minh bạch và hiệu quả của các hoạt động kiểm soát.

Thứ ba, quy trình và thủ tục hành chính chưa được tối ưu hóa và đơn giản hóa, dẫn đến sự phức tạp và chậm trễ trong việc phê duyệt và thực hiện các kế hoạch ngân sách. Sự thiếu rõ ràng và minh bạch trong các quy định và tiêu chuẩn cũng gây khó khăn cho việc thực hiện các nhiệm vụ liên quan đến ngân sách.

Cuối cùng, sự thiếu hạ tầng vật chất cũng như hệ thống kiểm soát nội bộ chưa được đầu tư đúng mức, dẫn đến khó khăn trong việc thực hiện các biện pháp kiểm soát và phòng ngừa rủi ro trong quản lý ngân sách. Tất cả những hạn chế này đều ảnh hưởng đáng kể đến tính hiệu quả và minh bạch của công tác tổ chức và thực hiện kế hoạch KSCTX ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn.

*Ba là*, công tác kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đang đối mặt với nhiều hạn chế đáng kể.



Đầu tiên, quá trình kiểm tra và đánh giá chưa được thực hiện đầy đủ và kịp thời do thiếu nguồn lực và kỹ năng chuyên môn của các đội ngũ kiểm tra viên. Sự thiếu hụt này có thể dẫn đến việc bỏ sót các vi phạm hoặc không phát hiện kịp thời các sai phạm trong quản lý ngân sách.

Thứ hai, quy trình xử lý vi phạm chưa được áp dụng một cách nghiêm túc và minh bạch, gây ra sự mơ hồ và thiếu rõ ràng trong việc xử lý các trường hợp vi phạm. Sự thiếu minh bạch này có thể dẫn đến sự bất mãn và không tin cậy từ phía công chúng và các bên liên quan.

Thứ ba, hệ thống pháp luật và các quy định về kiểm tra và xử lý vi phạm chưa được cập nhật và điều chỉnh phù hợp, dẫn đến sự khó khăn trong việc áp dụng hiệu quả và đồng nhất các biện pháp xử lý.

### **2.3.3. Nguyên nhân của hạn chế**

#### **2.3.3.1. Nguyên nhân thuộc Kho bạc nhà nước cấp huyện**

*Một là*, trình độ, năng lực của chủ tài khoản, kế toán trưởng của nhiều đơn vị cấp xã còn hạn chế, chưa thường xuyên được cập nhật các cơ chế, chính sách có liên quan đến quản lý chi tiêu ngân sách, đặc biệt là các nguyên tắc, điều kiện chi NSNN qua KBNN; nguyên tắc lập, luân chuyển và sử dụng chứng từ, biểu mẫu trong thanh toán chi NSNN, các quy định về quản lý hóa đơn bán hàng, cung ứng dịch vụ. Từ hạn chế về trình độ, năng lực của một số chủ tài khoản, kế toán trưởng dẫn đến tình trạng có một bộ phận các đơn vị cấp xã chưa chủ động làm tốt công tác tự kiểm soát, chấp hành dự toán ngân sách; chưa chấp hành đúng các quy định trong lập, luân chuyển, ký duyệt và sử dụng chứng từ trong thanh toán chi tiêu ngân sách nên dẫn đến hồ sơ, chứng từ chi thường xuyên ngân sách cấp xã có giá trị pháp lý thấp.

*Hai là*, việc chỉ đạo của lãnh đạo Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn trong KSCTX NSNNCX đang đối diện với nhiều hạn chế quan trọng. Đầu tiên, sự thiếu hiểu biết và nắm rõ về thực tế hoạt động tại cấp xã có thể dẫn đến sự không phù hợp trong việc đưa ra các chỉ đạo và quyết định. Sự thiếu kinh nghiệm và kiến thức chuyên môn cũng có thể làm giảm tính hiệu quả của các quyết định được đưa ra. Thứ hai, sự chậm trễ trong việc phản ứng và điều chỉnh chiến lược kiểm soát có thể xảy ra do các quy trình quyết định không linh hoạt và không đáp ứng kịp thời với các thay đổi và tình hình thực tế tại địa phương. Sự thiếu mạnh dạn trong đưa ra các quyết định cũng có thể gây ra sự chậm trễ và bất ổn trong công tác quản lý ngân sách. Thứ ba, sự thiếu minh bạch và sự đồng thuận trong việc thực hiện các chỉ đạo cũng là một hạn chế đáng kể. Việc thiếu rõ ràng về các mục tiêu, chỉ tiêu và phương pháp đánh giá có thể dẫn đến sự bất đồng

quan điểm và khó khăn trong việc thực hiện đồng nhất các quy trình kiểm soát và theo dõi.

*Ba là*, điều kiện cơ sở vật chất của Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn trong việc KSCTX NSNNCX gặp phải nhiều hạn chế đáng kể. Thứ nhất là thiếu hụt các trang thiết bị hiện đại và hệ thống công nghệ thông tin đáp ứng yêu cầu. Sự thiếu hụt này có thể dẫn đến việc xử lý tài liệu và dữ liệu một cách chậm trễ và không hiệu quả, ảnh hưởng đến tính kịp thời và minh bạch trong quản lý ngân sách. Thứ hai, hệ thống văn phòng phẩm và các phương tiện làm việc cũng không được đảm bảo đầy đủ và hiệu quả. Việc thiếu hụt các tài liệu và biểu mẫu quản lý cũng làm giảm tính chính xác và minh bạch trong quá trình lập kế hoạch và kiểm soát chi ngân sách. Thứ ba, không gian làm việc hẹp và không đáp ứng được nhu cầu công việc là một vấn đề khác. Sự hạn chế về không gian làm việc có thể gây khó khăn trong việc tổ chức và lưu trữ tài liệu quan trọng, dẫn đến sự mất mát và khó khăn trong việc truy xuất thông tin.

### *2.3.3.2. Nguyên nhân bên ngoài*

*Một là*, Việc ban hành một số cơ chế, chính sách trong lĩnh vực tài chính-ngân sách cấp xã chưa kịp thời, đồng bộ và phù hợp với sự phát triển nền kinh tế. Ngoài ra, không có nhiều văn bản hướng dẫn riêng cho công tác chi thường xuyên ngân sách cấp xã, quy định về hồ sơ kiểm soát chi ngân sách cấp xã qua KBNN còn chung chung, chưa cụ thể. Đó chính là nguyên nhân dẫn đến tình trạng không thống nhất trong yêu cầu về hồ sơ, chứng từ đối với từng khoản chi, khi thực hiện KSCTX ngân sách cấp xã qua KBNN của KBNN Nậm Nhùn.

Hệ thống tiêu chuẩn, định mức chi thường xuyên NSNN chưa phù hợp với thực tế giữa các xã trên địa bàn: như định mức chi tiền ăn hội nghị, chi công tác phí, chi tiếp khách và định mức khi mua sắm các tài sản chưa rõ ràng nên gây khó khăn cho công tác kiểm soát chi....

*Hai là*, Điều kiện tự nhiên của huyện Nậm Nhùn đóng vai trò quan trọng trong việc KSCTX NSNNCX và đem lại nhiều hạn chế đáng kể. Thứ nhất, địa hình vùng núi phức tạp và địa bàn rộng lớn khiến cho việc tiếp cận và giám sát các đơn vị hành chính cấp xã trở nên khó khăn. Điều này dẫn đến sự chậm trễ trong việc thu thập thông tin, đánh giá tình hình tài chính và thực hiện các biện pháp kiểm soát. Thứ hai, điều kiện thời tiết khắc nghiệt và biến đổi khí hậu thường xuyên làm giảm tính ổn định của các hoạt động kiểm soát. Các yếu tố như mưa lũ, bão lụt hay tuyết phủ khiến cho việc di chuyển và làm việc của các cán bộ quản lý ngân sách gặp nhiều khó khăn và rủi ro. Thứ ba, sự thiếu hụt hạ tầng giao thông và viễn thông cũng góp phần vào các hạn chế

này. Đường đi khó khăn và thiếu cơ sở vật chất đảm bảo an toàn giao thông không chỉ làm chậm tiến độ công việc mà còn làm giảm tính hiệu quả của các hoạt động kiểm soát chi ngân sách.

*Ba là*, sự phát triển công nghệ hiện nay, dù mang lại nhiều lợi ích, nhưng việc áp dụng công nghệ mới đôi khi không đồng đều giữa các cơ quan và đơn vị. Hạ tầng công nghệ thông tin ở một số xã còn thiếu đồng bộ, các phần mềm quản lý chưa được tích hợp hoàn toàn, dẫn đến khó khăn trong việc truyền tải và kiểm tra thông tin, ảnh hưởng đến hiệu quả kiểm soát chi.

*Bốn là*, ý thức chấp hành các quy định về quản lý tài chính của một số đơn vị sử dụng ngân sách nhà nước còn chưa cao. Một số đơn vị chưa thực hiện nghiêm túc việc lập và trình duyệt hồ sơ chi ngân sách, dẫn đến tình trạng thiếu minh bạch, không tuân thủ đúng quy trình, làm chậm trễ việc kiểm soát và giải ngân. Điều này đòi hỏi các biện pháp tăng cường quản lý và phối hợp giữa Kho bạc Nhà nước và các đơn vị sử dụng ngân sách để khắc phục những hạn chế này.

## **CHƯƠNG 3: PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN KIỂM SOÁT CHI THƯỜNG XUYÊN NGÂN SÁCH CẤP XÃ TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC NẬM NHÙN**

### **3.1. Mục tiêu và phương hướng hoàn thiện kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, huyện Nậm Nhùn đến năm 2030**

#### ***3.1.1. Mục tiêu***

Thứ nhất, cần hoàn thiện tổ chức bộ máy và hiện đại hóa công nghệ kiểm soát chi ngân sách nhà nước thông qua Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn. Đồng thời, cần hoàn thiện chức năng, luật hóa các hoạt động và nâng cao chất lượng của ngành KBNN nói chung để đảm bảo vai trò là cơ quan quản lý và điều hành ngân quỹ quốc gia cũng như tổng kế toán nhà nước.

Thứ hai, cần hoàn thiện phương thức cấp phát kinh phí NSNN. Thực hiện triệt để phương thức cấp phát chi thường xuyên theo dự toán, hướng tới việc các khoản chi của NSNN đều được cấp phát theo dự toán được duyệt. Sau khi dự toán được HĐND xã và Phòng Tài chính huyện thông qua, phải được chấp hành nghiêm ngặt, mọi khoản chi không được vượt dự toán cả về tổng mức và cơ cấu.

Thứ ba, nâng cao ý thức trách nhiệm của các đơn vị sử dụng ngân sách trong chi tiêu NSNN, tăng cường hiểu biết và ý thức tự giác của kế toán và thủ trưởng đơn vị trong việc chấp hành các chế độ, tiêu chuẩn và định mức chi ngân sách.

Thứ tư, cải tiến quy trình cấp phát và thanh toán chi thường xuyên NSNN, đảm bảo mọi khoản chi của ngân sách đều được cấp phát trực tiếp từ KBNN đến đối tượng cung cấp lao động, hàng hóa và dịch vụ.

Thứ năm, hoàn thiện quy trình kiểm soát chi "một cửa" theo hướng nhanh gọn, thuận tiện cho khách hàng khi giao dịch tại KBNN Nậm Nhùn.

Thứ sáu, phát triển hệ thống thanh toán song phương với ngân hàng thương mại; thực hiện thanh toán điện tử liên ngân hàng trong toàn hệ thống KBNN; nâng cấp chương trình TABMIS đảm bảo vận hành thông suốt.

#### ***3.1.2. Phương hướng hoàn thiện***

*Thứ nhất*, lập kế hoạch KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước: cần đổi mới và tối ưu hóa quy trình lập kế hoạch và kiểm soát chi, đảm bảo tính minh bạch và hiệu

quả cao nhất. Việc áp dụng các công nghệ và phương pháp quản lý hiện đại sẽ giúp nâng cao năng suất lao động và giảm thiểu các rủi ro liên quan đến quản lý ngân sách.

*Thứ hai*, tổ chức thực hiện KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước: Mọi khoản chi thường xuyên ngân sách cấp xã phải được chi đúng chế độ, định mức đồng thời phải tiết kiệm, hiệu quả, đảm bảo tất cả các khoản chi của ngân sách cấp xã đều được kiểm tra, kiểm soát chặt chẽ qua hệ thống KBNN Nậm Nhùn.

Cơ chế KSCTX NSNN cấp xã phải phù hợp với xu hướng cải cách hành chính trong quản lý chi NSNN và phù hợp với phương thức cấp phát ngân sách chi theo dự toán đối với đơn vị sử dụng NSNN.

*Thứ ba*, kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước: tăng cường đầu tư vào nâng cao năng lực và hiệu quả hoạt động của đội ngũ kiểm tra viên. Việc đào tạo thường xuyên và cập nhật kiến thức sẽ giúp nâng cao chuyên môn và khả năng phát hiện các vi phạm trong quản lý ngân sách.

Tối ưu hóa quy trình và phương pháp kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm. Áp dụng các công nghệ và phương thức kiểm tra hiện đại, cùng với việc thúc đẩy sự minh bạch và đồng thuận trong quy trình xử lý vi phạm sẽ giúp tăng cường tính hiệu quả và công bằng trong quản lý ngân sách.

### **3.2 Giải pháp hoàn thiện kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, huyện Nậm Nhùn**

#### ***3.2.1. Hoàn thiện lập kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn***

##### *Căn cứ đề xuất giải pháp*

Để đảm bảo việc giao dự toán cho các đơn vị theo đúng thời gian quy định, việc tính toán và lên phương án phân bổ ngân sách cấp xã cần được đổi mới bởi Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, theo hướng bám sát vào từng nhiệm vụ chi ngân sách được giao.

##### *Nội dung giải pháp*

Đối với năm đầu của thời kỳ ổn định ngân sách, phương án phân bổ ngân sách cho các đơn vị sử dụng ngân sách cần được tính toán và xây dựng chặt chẽ, dựa vào định mức phân bổ dự toán chi thường xuyên, tổng định mức biên chế và nhiệm vụ được giao.

Trong các năm tiếp theo, các yếu tố làm tăng, giảm dự toán như những thay đổi

về chế độ, định mức chi tiêu của Nhà nước, trượt giá hoặc bổ sung thêm nhiệm vụ chi cần được Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn rà soát. Từ đó, dự toán chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn cần được điều chỉnh một cách chính xác và kịp thời.

#### *Điều kiện thực hiện giải pháp*

Trong quá trình lập dự toán chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, các nhiệm vụ chi của các đơn vị dự toán phải được Phòng Tài chính - Kế hoạch và các đơn vị dự toán cấp I tính toán đầy đủ và chính xác. Các nhiệm vụ chi chưa xác định rõ đơn vị thực hiện, nhiệm vụ chi có tính chất đặc thù hoặc theo mùa, vụ sẽ được phân bổ sau. Phần dự toán còn lại cần phải được giao và phân bổ hết ngay từ đầu năm, để hạn chế tối đa việc bổ sung và điều chỉnh dự toán nhiều lần trong năm.

### **3.2.2. Hoàn thiện thực hiện kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn**

#### *3.2.2.1. Thực hiện thanh toán không dùng tiền mặt qua Kho bạc nhà nước*

##### *Căn cứ đề xuất giải pháp*

Đưa trên yêu cầu hiện đại hóa quản lý tài chính công, tăng cường tính minh bạch và an toàn trong giao dịch. Việc này phù hợp với chủ trương của Chính phủ về chuyển đổi số, giảm thiểu rủi ro từ giao dịch tiền mặt và nâng cao hiệu quả kiểm soát chi ngân sách.

##### *Nội dung giải pháp*

Thứ nhất, quy định cụ thể yêu cầu tất cả các cá nhân và đơn vị có đăng ký sản xuất kinh doanh hàng hóa, dịch vụ phải mở tài khoản thanh toán tại ngân hàng cần được ban hành.

Thứ hai, việc mở rộng thanh toán qua tài khoản cho tất cả các khoản chi tiêu cá nhân như lương, sinh hoạt phí, thu nhập tăng thêm cần được thực hiện.

##### *Điều kiện thực hiện giải pháp*

Sự hỗ trợ từ các cấp chính quyền địa phương là cần thiết để quy định các đơn vị phải thực hiện thanh toán qua tài khoản ngân hàng. Bên cạnh đó, cần có các biện pháp thúc đẩy hệ thống ngân hàng mở rộng mạng lưới máy ATM nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho người sử dụng.

### *3.2.2.2. Tăng cường sử dụng phần mềm TABMIS*

#### *Căn cứ đề xuất giải pháp*

Trong việc quản lý ở tất cả các cấp ngân sách, TABMIS hỗ trợ việc phân bổ dự toán ngân sách, cập nhật dự toán ngân sách, giải ngân các khoản dự trữ ngân sách và lập dự toán ngân sách cho năm tiếp theo thuận lợi hơn, giúp giảm thời gian cho quy trình khóa sổ tài chính, cho phép việc phân bổ ngân sách chặt chẽ hơn, hạch toán số liệu dễ dàng hơn.

#### *Nội dung giải pháp*

Để nâng cao hiệu quả sử dụng hệ thống TABMIS trong thời gian đến, KBNN Lai Châu nói chung và KBNN Nậm Nhùn nói riêng cần tiếp tục thực hiện tốt các nhiệm vụ sau:

Thường xuyên tổ chức bồi dưỡng, cập nhật cơ chế, chính sách cũng như các quy trình, nghiệp vụ mới của hệ thống cho CBCC KBNN; đồng thời cử cán bộ tham gia các khóa đào tạo bổ sung, đào tạo lại, đào tạo nâng cao năng lực cho các đối tượng tham gia vận hành, sử dụng, khai thác báo cáo do Ban triển khai TABMIS tổ chức.

Đồng thời, TABMIS được giao diện với các chương trình phần mềm hiện có như: quản lý thu NSNN (TCS tập trung); quản lý vốn đầu tư qua Kho bạc; thanh toán Liên kho bạc, TTSPĐT với ngân hàng... Điều này giúp cho việc khai thác và sử dụng dữ liệu giữa KBNN Nậm Nhùn, Phòng Tài chính huyện, Chi cục thuế được thuận lợi, nhanh chóng, và thống nhất. Nhờ đó, các báo cáo thu NSNN, chi NSNN, báo cáo quyết toán của từng đơn vị xã nhất quán, chính xác, giúp việc điều hành ngân sách chủ động và kịp thời.

#### *Điều kiện thực hiện giải pháp*

Tiếp tục làm tốt công tác phối hợp, hỗ trợ lẫn nhau giữa cơ quan tài chính, kho bạc và Ban triển khai TABMIS nhằm tháo gỡ kịp thời khó khăn, vướng mắc về chế độ cũng như quy trình nghiệp vụ phát sinh trên địa bàn. Thực hiện công tác truyền thông, nâng cao nhận thức của người dùng; quán triệt các đơn vị trực thuộc và người sử dụng tuân thủ đúng quy trình tác nghiệp trên hệ thống; tổ chức sắp xếp, bố trí CBCC khoa học, theo quy trình phù hợp để vừa đảm bảo sử dụng tiết kiệm bản quyền truy cập hệ thống, vừa đảm bảo an ninh, an toàn giao dịch, dữ liệu.

### *3.2.2.3. Thực hiện tăng cường đào tạo nâng cao trình độ cho cán bộ, công chức, viên chức*

### *Căn cứ đề xuất giải pháp*

Việc nâng cao trình độ và năng lực chuyên môn cho cán bộ, công chức, viên chức của KBNN Nậm Nhùn là nhiệm vụ trọng tâm, nhằm đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của công tác quản lý tài chính công và đảm bảo thực hiện hiệu quả các nhiệm vụ chính trị được giao. Để đạt được mục tiêu này, KBNN Nậm Nhùn cần triển khai một loạt các giải pháp đồng bộ và hiệu quả.

### *Nội dung giải pháp*

Xây dựng chương trình đào tạo chuyên sâu và đa dạng hóa hình thức đào tạo: KBNN Nậm Nhùn cần xây dựng các chương trình đào tạo chuyên sâu, phù hợp với từng vị trí công tác và nhu cầu thực tiễn của từng cán bộ. Các khóa đào tạo nên bao gồm nhiều nội dung từ quản lý tài chính, kế toán, kiểm toán, đến kỹ năng mềm như quản lý thời gian, kỹ năng giao tiếp, và làm việc nhóm. Đồng thời, việc đa dạng hóa hình thức đào tạo qua các lớp học trực tiếp, trực tuyến, và các buổi hội thảo chuyên đề sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho cán bộ tiếp thu kiến thức một cách linh hoạt và hiệu quả.

Tăng cường đào tạo theo hình thức “học tập suốt đời”: Khuyến khích cán bộ, công chức, viên chức tham gia vào các khóa học, chương trình đào tạo liên tục nhằm cập nhật kiến thức và nâng cao kỹ năng. Điều này không chỉ giúp họ theo kịp các thay đổi trong chính sách và quy định của Nhà nước mà còn giúp nâng cao hiệu quả công việc thông qua việc áp dụng các kiến thức và kỹ năng mới học được.

Phát triển chương trình đào tạo ngoại ngữ và công nghệ thông tin: Trong bối cảnh hội nhập quốc tế và sự phát triển nhanh chóng của công nghệ thông tin, KBNN Nậm Nhùn cần đặc biệt chú trọng đào tạo ngoại ngữ và kỹ năng công nghệ thông tin cho cán bộ. Việc này sẽ giúp cán bộ nâng cao khả năng nghiên cứu, tiếp cận các nguồn tài liệu quốc tế, và áp dụng các công nghệ mới vào công tác quản lý tài chính, từ đó nâng cao hiệu quả công việc.

Khuyến khích cán bộ tự học và nghiên cứu khoa học: KBNN Nậm Nhùn cần xây dựng môi trường làm việc thúc đẩy tinh thần tự học và nghiên cứu khoa học. Cán bộ nên được khuyến khích tham gia vào các đề tài nghiên cứu, viết bài cho các tạp chí chuyên ngành, và tham dự các hội thảo khoa học. Việc này không chỉ giúp nâng cao trình độ chuyên môn mà còn góp phần xây dựng văn hóa học tập và nghiên cứu trong đơn vị.

Hợp tác với các cơ sở đào tạo uy tín: KBNN Nậm Nhùn nên thiết lập mối quan hệ hợp tác với các trường đại học, học viện, và các tổ chức đào tạo uy tín trong và ngoài nước. Việc này sẽ giúp tiếp cận các chương trình đào tạo tiên tiến, các phương



pháp giảng dạy hiện đại và đội ngũ giảng viên có trình độ cao, từ đó nâng cao chất lượng đào tạo cho cán bộ, công chức, viên chức.

Tổ chức tốt các phong trào thi đua nội bộ giữa các tổ, cá nhân trong cơ quan là nhằm khơi dậy tiềm năng cho mỗi người, phát huy điểm mạnh khắc phục điểm yếu. Mỗi người tự ý thức trách nhiệm công việc của mình, tích cực học tập, nghiên cứu chuyên môn, nghiệp vụ, rèn luyện, tu dưỡng đạo đức, tác phong lễ lối làm việc, cả cơ quan đẩy lên phong trào thi đua sôi nổi tạo lên một sức mạnh tập thể để có thể hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

#### *Điều kiện thực hiện giải pháp*

Thiết lập hệ thống đánh giá và theo dõi kết quả đào tạo: Để đảm bảo các chương trình đào tạo đạt hiệu quả, KBNN Nậm Nhùn cần thiết lập hệ thống đánh giá và theo dõi kết quả đào tạo. Việc đánh giá này không chỉ dừng lại ở mức độ hài lòng của cán bộ tham gia mà còn cần xem xét đến mức độ ứng dụng kiến thức đã học vào thực tế công việc. Hệ thống này sẽ giúp nhận diện những điểm mạnh, điểm yếu trong quá trình đào tạo, từ đó có sự điều chỉnh kịp thời và phù hợp.

### ***3.2.3. Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn***

#### *Căn cứ đề xuất giải pháp*

Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong kiểm soát chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã tại KBNN Nậm Nhùn là một trong những yếu tố then chốt để đảm bảo việc sử dụng ngân sách được minh bạch, hiệu quả và đúng quy định. Để thực hiện điều này, cần triển khai một loạt giải pháp đổi mới cụ thể và toàn diện.

#### *Nội dung giải pháp*

Áp dụng công nghệ thông tin trong kiểm tra và giám sát: Việc áp dụng các phần mềm quản lý tài chính hiện đại sẽ giúp KBNN Nậm Nhùn nâng cao hiệu quả kiểm tra và giám sát chi ngân sách. Các phần mềm này có khả năng tự động hóa quy trình kiểm tra, phát hiện sớm các sai sót, gian lận và vi phạm trong chi tiêu ngân sách. Đồng thời, việc sử dụng công nghệ thông tin cũng giúp lưu trữ và quản lý dữ liệu một cách hệ thống, thuận tiện cho việc tra cứu và kiểm tra lại khi cần thiết.

Đào tạo và nâng cao năng lực chuyên môn cho đội ngũ kiểm tra: Đội ngũ cán bộ làm công tác kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm cần được đào tạo chuyên sâu về nghiệp vụ tài chính, kế toán và các quy định pháp luật liên quan. Việc tổ chức các

khóa đào tạo, hội thảo và chương trình bồi dưỡng kiến thức mới sẽ giúp họ nắm vững các kỹ năng cần thiết, từ đó thực hiện công tác kiểm tra và đánh giá một cách chính xác và hiệu quả.

Xây dựng quy trình kiểm tra chi tiết và rõ ràng: KBNN Nậm Nhùn cần xây dựng và ban hành các quy trình kiểm tra chi tiết, rõ ràng, đảm bảo mỗi bước trong quá trình kiểm tra đều có hướng dẫn cụ thể. Quy trình này cần bao gồm việc kiểm tra hồ sơ, chứng từ, đối chiếu số liệu và kiểm tra thực tế tại các đơn vị sử dụng ngân sách. Ngoài ra, việc phân công nhiệm vụ kiểm tra cũng cần được thực hiện một cách minh bạch và công bằng, tránh tình trạng chùng chéo hoặc bỏ sót.

Tăng cường kiểm tra đột xuất và không báo trước: Để nâng cao hiệu quả giám sát, KBNN Nậm Nhùn cần thực hiện các cuộc kiểm tra đột xuất và không báo trước. Các cuộc kiểm tra này sẽ giúp phát hiện kịp thời các vi phạm, sai sót mà các cuộc kiểm tra định kỳ có thể bỏ sót. Đồng thời, việc kiểm tra đột xuất cũng tạo áp lực buộc các đơn vị sử dụng ngân sách phải tuân thủ nghiêm ngặt các quy định về chi tiêu.

Thiết lập hệ thống đánh giá và báo cáo hiệu quả chi tiêu ngân sách: KBNN Nậm Nhùn cần thiết lập một hệ thống đánh giá và báo cáo hiệu quả chi tiêu ngân sách nhà nước cấp xã. Hệ thống này không chỉ giúp theo dõi và đánh giá tình hình thực hiện ngân sách mà còn cung cấp thông tin kịp thời cho lãnh đạo trong việc ra quyết định. Việc đánh giá cần dựa trên các tiêu chí cụ thể như mức độ hoàn thành nhiệm vụ, hiệu quả sử dụng ngân sách và mức độ tuân thủ các quy định pháp luật.

Xử lý nghiêm minh các vi phạm trong chi tiêu ngân sách: Đối với các trường hợp vi phạm trong chi tiêu ngân sách, KBNN Nậm Nhùn cần thực hiện các biện pháp xử lý nghiêm minh, đúng pháp luật. Việc xử lý vi phạm cần được thực hiện một cách công khai, minh bạch, đảm bảo tính răn đe và giáo dục. Đồng thời, cần có cơ chế khuyến khích tố giác vi phạm, bảo vệ người tố giác để phát hiện kịp thời các sai phạm trong chi tiêu ngân sách.

#### *Điều kiện thực hiện giải pháp*

KBNN Nậm Nhùn cần tăng cường phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan như Phòng Tài chính - Kế hoạch, các cơ quan thanh tra, kiểm toán để thực hiện công tác kiểm tra, giám sát và xử lý vi phạm một cách hiệu quả. Sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan sẽ giúp nâng cao hiệu quả kiểm tra, đảm bảo việc phát hiện và xử lý vi phạm được thực hiện kịp thời và đúng quy định.

### ***3.2.4. Tăng cường kiểm soát chặt chẽ các khoản chi qua KBNN theo cơ chế một cửa, một cửa liên thông***

#### ***Căn cứ đề xuất giải pháp***

Việc tăng cường kiểm soát chặt chẽ các khoản chi qua Kho bạc Nhà nước (KBNN) Nậm Nhùn theo cơ chế một cửa, một cửa liên thông là một trong những giải pháp quan trọng nhằm nâng cao hiệu quả quản lý và sử dụng ngân sách nhà nước, đồng thời đảm bảo tính minh bạch, công khai và tiết kiệm trong chi tiêu công.

#### ***Nội dung giải pháp***

Việc ứng dụng công nghệ thông tin và quản lý điện tử trong quy trình kiểm soát chi tiêu là yếu tố then chốt giúp KBNN Nậm Nhùn thực hiện cơ chế một cửa, một cửa liên thông một cách hiệu quả. Các phần mềm quản lý tài chính, hệ thống thanh toán điện tử và cổng thông tin điện tử cần được triển khai đồng bộ, kết nối liên thông giữa các cơ quan, đơn vị. Điều này không chỉ giúp rút ngắn thời gian xử lý hồ sơ mà còn nâng cao khả năng giám sát, kiểm tra và phát hiện kịp thời các sai phạm.

Để cơ chế một cửa, một cửa liên thông hoạt động hiệu quả, cần tổ chức các khóa đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ cho cán bộ, công chức về quy trình, thủ tục hành chính và kỹ năng sử dụng các phần mềm quản lý tài chính. Cán bộ cần được trang bị đầy đủ kiến thức, kỹ năng để thực hiện nhiệm vụ một cách chuyên nghiệp, chính xác và hiệu quả. Đồng thời, cần nâng cao nhận thức của cán bộ về tầm quan trọng của việc tuân thủ quy trình, đảm bảo tính minh bạch, công khai trong quản lý ngân sách.

Để thực hiện cơ chế một cửa, một cửa liên thông hiệu quả, KBNN Nậm Nhùn cần đầu tư cải thiện cơ sở hạ tầng và trang thiết bị hiện đại, đáp ứng yêu cầu của công tác quản lý tài chính. Các trang thiết bị như máy tính, phần mềm quản lý, hệ thống mạng cần được trang bị đầy đủ và đảm bảo chất lượng, hoạt động ổn định. Đồng thời, cần xây dựng môi trường làm việc chuyên nghiệp, thuận lợi cho cán bộ thực hiện nhiệm vụ và cho các đơn vị sử dụng ngân sách khi đến giao dịch.

KBNN Nậm Nhùn cần tổ chức các buổi tuyên truyền, hướng dẫn cho các đơn vị sử dụng ngân sách về quy trình, thủ tục hành chính theo cơ chế một cửa, một cửa liên thông. Việc này không chỉ giúp các đơn vị nắm vững quy định, giảm thiểu sai sót trong quá trình thực hiện thủ tục mà còn nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của việc tuân thủ quy định, đảm bảo tính minh bạch, công khai trong quản lý ngân sách.

#### ***Điều kiện thực hiện giải pháp***

Cơ chế một cửa, một cửa liên thông giúp đơn giản hóa thủ tục hành chính, giảm

bớt thời gian và chi phí cho các đơn vị sử dụng ngân sách khi thực hiện các giao dịch với KBNN Nậm Nhùn. Việc thiết lập cơ chế này cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa các phòng ban, đơn vị liên quan trong KBNN và các cơ quan nhà nước khác. Quy trình giải quyết thủ tục hành chính cần được công khai, minh bạch và đảm bảo tính thống nhất, đồng bộ.

### **3.3. Một số kiến nghị**

#### **3.3.1. Đối với Kho bạc nhà nước tỉnh Lai Châu**

Thứ nhất, cần tiếp tục đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác kiểm soát chi ngân sách. Việc áp dụng hệ thống quản lý ngân sách điện tử sẽ giúp nâng cao tính minh bạch, chính xác và hiệu quả trong việc theo dõi, kiểm tra các khoản chi. Đặc biệt, Kho bạc Nhà nước tỉnh Lai Châu cần phối hợp với các đơn vị liên quan để triển khai các phần mềm quản lý ngân sách hiện đại, hỗ trợ việc lập kế hoạch, theo dõi chi tiêu và thanh toán không dùng tiền mặt tại các xã, giảm thiểu sai sót và nâng cao hiệu quả quản lý ngân sách.

Thứ hai, tăng cường đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ cho cán bộ làm công tác kiểm soát chi ngân sách cấp xã. Cán bộ cần được trang bị kiến thức chuyên môn vững vàng về các quy định pháp luật, kỹ năng quản lý tài chính công và công nghệ thông tin. Kho bạc Nhà nước tỉnh Lai Châu cần tổ chức các khóa đào tạo thường xuyên để nâng cao năng lực cho cán bộ kiểm soát chi ngân sách cấp xã, đồng thời, tạo cơ hội học hỏi và trao đổi kinh nghiệm giữa các đơn vị.

Thứ ba, cần tăng cường công tác giám sát và kiểm tra các khoản chi ngân sách cấp xã. Kho bạc Nhà nước tỉnh Lai Châu cần phối hợp chặt chẽ với các cơ quan liên quan để thực hiện các cuộc kiểm tra định kỳ, đột xuất, nhằm phát hiện kịp thời các sai sót hoặc hành vi sử dụng ngân sách không đúng mục đích. Điều này sẽ giúp đảm bảo việc sử dụng ngân sách công minh bạch và hiệu quả.

Cuối cùng, Kho bạc Nhà nước tỉnh Lai Châu cần tiếp tục hoàn thiện các quy trình, quy định kiểm soát chi ngân sách tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, đảm bảo phù hợp với yêu cầu phát triển của địa phương trong bối cảnh kinh tế và xã hội thay đổi nhanh chóng. Việc xây dựng hệ thống kiểm soát chi ngân sách cấp xã có tính linh hoạt và hiệu quả sẽ là nền tảng vững chắc cho sự phát triển bền vững của huyện Nậm Nhùn trong tương lai.

#### **3.3.2. Đối với UBND huyện Nậm Nhùn**

Thứ nhất, UBND huyện cần nâng cao nhận thức và trách nhiệm của các cơ quan,

đơn vị sử dụng ngân sách cấp xã về công tác quản lý và kiểm soát chi ngân sách. Việc tổ chức các buổi tuyên truyền, tập huấn cho cán bộ các xã về các quy định pháp lý liên quan đến chi ngân sách, đặc biệt là các quy trình kiểm soát chi tiêu, sẽ giúp tăng cường ý thức chấp hành, từ đó giảm thiểu các sai sót trong việc sử dụng ngân sách.

Thứ hai, UBND huyện cần chỉ đạo Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn và các cơ quan liên quan đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác kiểm soát chi ngân sách cấp xã. Việc triển khai các phần mềm quản lý ngân sách điện tử, kết nối với các hệ thống tài chính quốc gia sẽ giúp đơn giản hóa quy trình thanh toán, nâng cao tính minh bạch và khả năng giám sát, kiểm tra các khoản chi ngân sách cấp xã. Đồng thời, cần đẩy mạnh thanh toán không dùng tiền mặt để giảm thiểu rủi ro từ việc thanh toán trực tiếp và tạo thuận lợi cho công tác quản lý.

Thứ ba, UBND huyện cần tạo điều kiện thuận lợi để Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn phối hợp chặt chẽ với các xã trong việc lập và theo dõi kế hoạch chi ngân sách, đồng thời tăng cường công tác kiểm tra, giám sát nhằm phát hiện sớm các sai sót hoặc gian lận trong quá trình sử dụng ngân sách. Để làm được điều này, UBND huyện cần xây dựng một cơ chế phối hợp rõ ràng giữa các đơn vị liên quan, đảm bảo việc kiểm soát chi thường xuyên ngân sách được thực hiện kịp thời và chính xác.

## KẾT LUẬN

Với chức năng quản lý quỹ ngân sách tại địa phương, KBNN Nậm Nhùn có nhiệm vụ tăng cường kiểm soát chi NSNN các cấp, đóng vai trò là “mắt xích” quan trọng trong việc kiểm soát mọi khoản chi NSNN để cấp phát, thanh toán cho các đối tượng thụ hưởng theo đúng Luật NSNN. Tăng cường KSCTX NSNNCX qua KBNN Nậm Nhùn là một trong những vấn đề rất cần thiết, góp phần sử dụng hiệu quả, đúng mục đích quỹ NSNN.

Đề tài “**Kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu**” đã đạt được các kết quả sau:

Một là, đề án đã xây dựng được khung nghiên cứu về KSCTX NSNNCX tại KBNN cấp huyện.

Hai là, đề án đã tổng quan về Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, phân tích thực trạng KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023. Qua đó đánh giá những thành tựu đạt được và những hạn chế trong KSCTX NSNNCX tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn: quy trình lập kế hoạch và kiểm soát chi chưa được tối ưu hóa, dẫn đến sự chậm trễ và không linh hoạt trong việc thực hiện các hoạt động ngân sách; quy trình và thủ tục hành chính chưa được tối ưu hóa và đơn giản hóa, dẫn đến sự phức tạp và chậm trễ trong việc phê duyệt và thực hiện các kế hoạch ngân sách.

Sự thiếu rõ ràng và minh bạch trong các quy định và tiêu chuẩn cũng gây khó khăn cho việc thực hiện các nhiệm vụ liên quan đến ngân sách; quá trình kiểm tra và đánh giá chưa được thực hiện đầy đủ và kịp thời do thiếu nguồn lực và kỹ năng chuyên môn của các đội ngũ kiểm tra viên. Sự thiếu hụt này có thể dẫn đến việc bỏ sót các vi phạm hoặc không phát hiện kịp thời các sai phạm trong quản lý ngân sách,...

Ba là, xuất phát từ những hạn chế, tác giả đưa ra mục tiêu, phương hướng KSCTX ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu đến năm 2030, đồng thời đề xuất ba nhóm giải pháp hoàn thiện KSCTX ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu đến năm 2030, đề xuất một số kiến nghị với Kho bạc nhà nước, Ủy ban nhân dân huyện Nậm Nhùn.

Mặc dù, đề án đã hoàn thành mục tiêu và nhiệm vụ nghiên cứu nhưng do trình độ còn có những hạn chế, có những khiếm khuyết, thiếu sót nên rất mong được các thầy cô và bạn đọc quan tâm, giúp đỡ, chỉ dẫn và đóng góp ý kiến để giúp cho đề án hoàn thiện hơn nữa.

## DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Tài chính (2020), *Thông tư số 62/2020/TT-BTC ngày 22/06/2020 của Bộ Tài chính về hướng dẫn kiểm soát chi qua Kho bạc Nhà nước*, Hà Nội.
2. Bộ Tài chính (2020), *Thông tư số 324/2020/TT- BTC ngày 30/12/2020 hướng dẫn thực hiện Nghị định số 163/2020/NĐ- CP ngày 25/6/2015 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Luật NSNN*, Hà Nội.
3. Bộ Tài chính (2021) *Thông tư số 77/2021/TT-BTC ngày 28/7/2021 hướng dẫn chế độ kế toán NSNN và hoạt động nghiệp vụ kho bạc nhà nước*, Hà Nội.
4. Bộ Tài chính (2021), *Thông tư số 13/2021/TT-BTC ngày 15/02/2021 quy định quản lý thu, chi bằng tiền mặt tại KBNN*, Hà Nội.
5. Chính phủ (2020), *Nghị định số 11/2020/NĐ-CP ngày 20/01/2020 quy định về thủ tục hành chính thuộc lĩnh vực kho bạc, bao gồm kiểm soát chi ngân sách*, Hà Nội.
6. Đặng Văn Du, Bùi Tiến Hanh (2010), *Giáo trình Quản lý chi ngân sách nhà nước*, Nhà xuất bản Tài chính.
7. Nguyễn Thị Hiền (2018), *Hoàn thiện kiểm soát chi đầu tư XD CB tại Kho bạc Nhà nước Hà Nội*, luận văn thạc sĩ Quản trị kinh doanh, trường Đại học Kinh tế Quốc Dân, Hà Nội.
8. Đỗ Thị Thiên Hương (2021), *Tổ chức công tác kiểm soát chi NSNN tại Kho bạc Nhà nước Cần Thơ*, luận văn thạc sĩ Tài chính-Ngân hàng, Trường đại học Kinh tế Quốc dân.
9. Nguyễn Quang Hưng (2021), *Đổi mới kiểm soát chi ngân sách thường xuyên của chính quyền địa phương các cấp tại Kho bạc Nhà nước*, luận văn thạc sĩ Quản lý kinh tế, Học viện Tài chính.
10. Nguyễn Thị Ngọc Huyền, Đỗ Thị Hải Hà (2018), *Giáo trình Quản lý học*, Nhà xuất bản Đại học Kinh tế quốc dân.
11. Kho bạc nhà nước Việt Nam (2020), *Quyết định số 437/QĐ-KBNN ngày 31/03/2020 của Kho bạc Nhà nước về quy định chi tiết về công tác kiểm soát chi ngân sách qua Kho bạc Nhà nước*, Hà Nội.
12. Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn (2021), *Báo cáo tổng kết công tác Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn năm 2021, phương hướng nhiệm vụ năm 2022*, Lai Châu.
13. Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn (2022), *Báo cáo tổng kết công tác Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn năm 2022, phương hướng nhiệm vụ năm 2023*, Lai Châu.
14. Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn (2023), *Báo cáo tổng kết công tác Kho bạc nhà nước Nậm Nhùn năm 2023, phương hướng nhiệm vụ năm 2024*, Lai Châu.
15. Nguyễn Văn Ngọc, Lê Văn Khôi (2021), *Quản lý ngân sách Nhà nước tại Việt*

*Nam*, Nhà xuất bản Tài chính.

16. Quốc hội nước cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2015), *Luật Kế toán*, Hà Nội.
17. Quốc hội nước cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2020), *Luật Ngân sách nhà nước sửa đổi*, Hà Nội.
18. Đỗ Hoàng Toàn (2017), *Giáo trình quản lý nhà nước về kinh tế*, Nhà xuất bản Đại học Kinh tế quốc dân.
19. Nguyễn Mạnh Tuấn (2022), *Hoàn thiện công tác kiểm soát chi ngân sách cấp xã qua KBNN Vĩnh Phú*, Tạp chí Quản lý Ngân quỹ Quốc gia số 177 tháng 3/2022.
20. Website: [www.laichau.gov.vn](http://www.laichau.gov.vn)



## PHỤ LỤC

### PHIẾU ĐIỀU TRA VỀ KIỂM SOÁT CHI THƯỜNG XUYÊN NGÂN SÁCH CẤP XÃ TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC NẬM NHÙN, TỈNH LAI CHÂU

(Dành cho cán bộ, công chức, viên chức Kho bạc)

Mã số phiếu: 01

Tôi tên là: Nguyễn Minh Hương

Hiện tôi đang là học viên cao học trường Đại học Kinh tế quốc dân và đang thực hiện đề án tốt nghiệp thạc sỹ với đề tài: “*Kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu*”. Rất mong Ông/Bà dành thời gian quý báu của mình để trả lời các câu hỏi dưới đây.

#### Phần I. Thông tin cá nhân

Ông/Bà đánh dấu “x” vào vị trí thích hợp

1. Họ và tên cán bộ:.....
2. Địa chỉ:.....
3. Tuổi:..... Giới tính:.....
4. Chức vụ:.....
5. Số năm kinh nghiệm:.....năm
6. Trình độ chuyên môn nghiệp vụ:
  - Trung cấp [ ]
  - Cao đẳng [ ]
  - Đại học và trên đại học [ ]

#### II. Nội dung

Ông/Bà đánh dấu “x” vào vị trí thích hợp theo quy ước sau:

1

Mức độ từ 1-5 điểm trong đó

1. Rất không đồng ý
5. Rất đồng ý

	<b>Nội dung câu hỏi</b>	<b>Rất không đồng ý</b>	<b>Không đồng ý</b>	<b>Không có ý kiến</b>	<b>Đồng ý</b>	<b>Rất đồng ý</b>
<b>I</b>	<b>Công tác lập kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023</b>					
1	Kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn sát với tình hình thực tế	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5
2	Kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn mang tính nhất quán	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5
3	Kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn theo đúng quy định của pháp luật	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5
4	Kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn được phân công đều cho mỗi xã, thị trấn của huyện	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5
5	Kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn còn mang nặng tính hình thức	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5
<b>II</b>	<b>Công tác kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023</b>					
1	Số đợt kiểm tra đánh giá còn ít	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5
2	Công tác kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm đối với hoạt động kiểm tra, đánh giá và xử lý vi phạm trong kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn được thực hiện nghiêm túc, đúng theo quy định	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5
3	Số trường hợp bị xử lý vi phạm còn ít, chưa đủ sức răn đe	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5

*Xin chân thành cảm ơn!*

**PHIẾU ĐIỀU TRA VỀ KIỂM SOÁT CHI THƯỜNG XUYÊN NGÂN SÁCH  
CẤP XÃ TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC NẬM NHÙN, TỈNH LAI CHÂU**

*(Dành cho Chủ tịch UBND, kế toán các xã, thị trấn)*

**Mã số phiếu: 02**

Tôi tên là: Nguyễn Minh Hương

Hiện tôi đang là học viên cao học trường Đại học Kinh tế quốc dân và đang thực hiện đề án tốt nghiệp thạc sỹ với đề tài: "**Kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn, tỉnh Lai Châu**". Rất mong Ông/Bà dành thời gian quý báu của mình để trả lời các câu hỏi dưới đây.

**Phần I. Thông tin cá nhân**

*Ông/Bà đánh dấu "x" vào vị trí thích hợp*

1. Họ và tên cán bộ:.....
2. Địa chỉ:.....
3. Tuổi:..... Giới tính:.....
4. Chức vụ:.....
5. Số năm kinh nghiệm:.....năm
6. Trình độ chuyên môn nghiệp vụ:
  - Trung cấp [ ]
  - Cao đẳng [ ]
  - Đại học và trên đại học [ ]

**II. Nội dung**

Ông/Bà đánh dấu "x" vào vị trí thích hợp theo quy ước sau:

1. Rất không đồng ý;
2. Không đồng ý;
3. Không có ý kiến gì;
4. Đồng ý;
5. Hoàn toàn đồng ý.

Nội dung câu hỏi		Rất không đồng ý	Không đồng ý	Không có ý kiến	Đồng ý	Rất đồng ý
<b>I</b>	<b>Công tác tổ chức thực hiện kế hoạch kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn giai đoạn 2021-2023</b>					
1	Bộ máy kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn chặt chẽ, linh hoạt	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5
2	Kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn công khai minh bạch	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5
3	Thực hiện kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn đúng với dự toán	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5
4	Nguồn nhân lực kiểm soát chi thường xuyên ngân sách cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn có chất lượng tốt	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5
5	Công tác quyết toán chi thường xuyên ngân sách nhà nước cấp xã tại Kho bạc Nhà nước Nậm Nhùn nhanh gọn, đúng thời hạn	<input type="checkbox"/> 1	<input type="checkbox"/> 2	<input type="checkbox"/> 3	<input type="checkbox"/> 4	<input type="checkbox"/> 5

*Xin chân thành cảm ơn!*